

MAGYARI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelős szerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

II. Károly király a külügyminiszter társaságában és nagy kísérettel utazik Londonba

Bucuresti. Saját tud. A királyi udvari marsalli hivatalosan közli, hogy londoni útjára II. Károly király Őfelségét elkíséri Mihály gyulafehérvári nagyvajda és a kormány tagjai közül Petrescu-Comnen külügyminiszter. Az udvari méltóságok közül elkísérik a királyt Urdareanu, a királyi család minisztere, Starcea,

a királyi udvar ceremónia főmestere, Flondor meghatalmazott miniszter, királyi udvari marsall, Gh. Mihail tábornok, a királyi katonai udvar főnöke, Filotti alezredes, a király szárnysegédje, Miaiescu ezredes, a király második szárnysegédje és Ilie Radu őrnagy, a királyi szolgálatos segédtszije.

Nagy ünnepség volt Gyulafehérváron Vitéz Mihály fejedelem tiszteletére

Bucurestiből jelentik: A kulturális liga kezdeményezéséből Gyulafehérváron hatalmas ünnepség folyt le Mihály Viteazul, a nagy fejedelem emlékére. Az „Astra” tagjain kívül sok más előkelőség és a környék lakosságának nagy tömege vett részt az emlékünnepeken. Megjelentek a polgári és katonai hatóságok, élükön Papp Danila tábornok, királyi helytartóval. Megérkezett Iorga professzor, királyi tanácsos is. Az istentisztelet a koronázási templomban Parthenie Siofron katonai püspök végezte nagy papi segédlettel. Iorga professzor királyi tanácsos mely gondolatokkal te-

lített beszédben idézte a románoklakta területeket egységesítő nagy fejedelem legendás atakját. Iorga professzor után Sova tábornok, helyőrségi parancsnok beszélt. Három ünnepet ül a román hadsereg. Ünneplő Őfelsége, Mihály trónörökös névnapját, az országegységesítő Mihály fejedelemet és a hadsereg patrónusának ünnepét. Ezután a csapatok elvonulása következett. Délután félháromkor a polgármesteri palotában díszbéd volt, este pedig Iorga professzor tartott előadást Mihály Viteazul fejedelem politikai eszméiről.

Két törvényrendeletet irt alá a király

Szentesítette az egységesített kereskedelmi törvénykönyvet és az állami szolgálatban lévő ügyvédek szervezéséről szóló rendeletet

Bucuresti. Saját tud. A törvényegységesítésekre irányuló munkálatok során a király szentesítette az új egységes kereskedelmi törvényt. Hasonlóképpen szentesítést nyert és november 15-én lép életbe a közhivatali ügyvédek testületének új szervezetéről szóló törvény is. Jamandi igazságügyminiszter szerdán nyilatkozott a sajtónak a törvényegységesítés munkájáról és többek között a következőket mondta:

— Tegnap királyi kihallgatásomon Őfelsége aláírta a kereskedelmi törvényt, amelynek kihirdetését december 1-re ígértem. Mint látható, húsz nappal hamarabb megtartottam ígéretemet. Remélem, hogy a polgári törvénykönyvre és a polgári perrendtartásra vonatkozó ígéretemet is teljesíteni tudom március 1-ig.

— Ezekben a megvalósításokban annyi érdemem van, hogy megsürgetem a már régóta folyamatban volt munkálatok befejezését. Kétségtelen, hogy jobb lett volna ezt egységesítést mindjárt a háború után elvégezni. A háromféle jog alkalmazása

sok nehézségre vezetett, amelyeken most a kereskedelmi jog tekintetében, ha késedelmesen is, de elhárítunk.

— A miniszter aztán ismertette a II. Károly királyról elnevezett egységes kereskedelmi törvény megalkotásának történetét, majd így folytatta:

— Szokásos eljárás, hogy egy olyan jelentős törvénynek, mint a kereskedelmi törvénynek a kihirdetése kereskedelmi és hatálybalépése között néhány hónap teljen el. Azért a kereskedelmi törvény életbeléptetésének időpontját 1939 május 1-ben állapítottam meg. Addig minden érdekelt tudomást szerezhet a törvény tartalmáról.

Jamandi ezután ismertette a sajtó előtt a közhivatali ügyvédek testületének szervezetéről szóló törvénytervezetet is, amelyet egyébként a miniszter terjedelmes indokolással látott el.

Fegyveres béke

Chamberlainnek meleg percel vannak mostanában az angol parlamentben. Azok a politikusok, akik mindenben ellentzertnek mondani, szinte pergőtűz alá vették az angol miniszterelnök béketörekvéseit és azt állítják, hogy gyávaság volt az a békepolitika, mely a müncheni egyezményben érte el csúcspontját. Az ellenzéki szónokok szerint Angliának nem kellett volna a békegalamb szerepét játszania a most lezajlott nemzetközi kavargásban, hanem inkább a fegyverek erejével kellett volna igazolnia a brit világbirodalom szinte megmérhetetlen hatalmát.

Mi is történt tehát Münchenben? Semmi egyéb, minthogy négy vezérlő államférfi tultette magát az évek óta harsogó háborus uszításokon és igyekezett olyan sebeket meggyógyítani, amelyeknek elűzkösödése egész Európa légkörét megmérgezte. Ezenfelül még annyi történt, hogy két régi vetélytárs: Anglia és Németország öszinte békejobbot nyújtott egymásnak és megállapított abban, hogy semmit sem tesz egymás ellen, hanem még a nemzetközi kérdéseken is csak egymás megkérdezése után és egymás véleményének figyelembevételével cselekszik a jövőben.

Ezek a megállapodások semmiképpen sem mennek bünszámba egyetlen józan ember előtt sem. Aki az európai ember sorsát és jövőjét csak egy kicsit is szíven viseli, az minden gondolatában azt óhajtja, vajha kialakulna az európai nemzetek között az a testvéri, megbékélt hangulat, mely után oly régen áhítoznak ennek a sokat próbált és szenvedett földrésznek a népei!

Mégis az ellenzék támadó magatartása miatt Chamberlainnek tovább kell folytatnia az angol hadsereg felfegyverzését és az őszinte, igaz béke annyi erőfeszítése után sem virágozhatik ki az európai nemzetek között. Ez a mai, ez a fegyveres béke ugylátszik, teljesen kielégíti Attlee őrnagy és társainak az igényét, de annál nagyobb aggodalommal tölti el a nagy tömegek lelkét. A tömegek, a népek békét akarnak. Nem fegyveres békét, nem látszólagos kiengesztelődést, hanem az Ur békéjét, amikor nem kell a kezét állandóan a fegyveren tartani, hanem az ember valóban utat engedhet fentartás és félelem nélkül a felebaráti szeretet megnyilvánulásainak.

Korompai József:
Az örök élet érettségijén
Ara fűzve 75 Lei
Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés érteimének valóságos szoltára és himnusza ez a könyv.

Az itt felsorolt könyveket kiváló orvosok és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akarnak!

A rákbetegségről. Dr. Verebely Tibor egyetemi tanár	ára 30 Lei
A diétás konyha technikája. Dr. Soós Aladár egyetemi tanár	240 "
Hogyan éljen a szívbeteg ember? Dr. Bodon Károly egyetemi tanár	95 "
Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr. Bucsányi Gyula eü. tanácsos, főorvos	55 "
Az érlelmeszesedés gyógyítása és kezelése. Dr. Bucsányi Gyula főorvos	110 "
Alkoholizmus. — Alkoholkérdés. Dr. Donáth Gyula egyet. tanár	40 "
A reumás bajok házi kezelése. Dr. Engländer Árpád szakorvos	90 "
A fiatal anya. Dr. Földes Lajos főorvos	95 "
A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr. Földes Lajos főorvos	125 "
Fajismeret. Gazdagon illusztrálva. A pszichoanalízis, mint módszer. Dr. Hermann Imre	75 "
Dr. Gáspár János	145 "
A cukorbeteg kosztja. Dr. Horvai Lajos főorvos	95 "
Anyagcserebetegségek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr. Horvai Lajos főorvos	90 "
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést? Dr. Káldor Miklós főorvos	110 "
Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr. Káldor Miklós főorvos	215 "
Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember? Dr. Lukács Pál főorvos	110 "
Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr. Kellner Dániel	105 "
Az elhízás és a soványító gyógy-eljárások. Dr. Lukács Pál főorvos	95 "
Hogyan éljen a vesebajos ember? Dr. Lukács Pál főorvos	95 "
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr. Müller Vilmos főorvos	110 "
Tápszerek és kész ételek tápértéke, tápanyag, só- és vitamintartalma	45 "

A párizsi német nagykövetség titkára belehalt sérüléseibe

Lebrun elnök és a francia vezérkar részvétnyilvánítása

Párizsból jelentik: Rath német nagykövetségi titkár szerdán délután belehalt súlyos sérüléseibe.

Rath mindössze 30 éves volt. Diplomáciai pályáját Párizsban kezdte, mint a nagykövetség attaséja. Minthogy kiválóan végezte el a reábizott feladatokat, később Indiába helyezték, ahol fontosabb szerepkört töltött be. Há-

rom hónappal ezelőtt tért vissza titkári minőségben ismét Párizsba. Lebrun elnök és a francia vezérkar ismételtlen tolmácsolta a német nagykövetségen részvétét.

Rath holttestét a német nagykövetségre szállítják és ott felravatalozzák. A párizsi német kolónia gyásznapot rendez. A holttestet Németországba szállítják.

Eles hangok az angol felirati vitában

A szélsőbaloldal a német, olasz és japán hatalmi érdekek iránti behódolással vádolja Chamberlaint

Londonból jelentik: Az angol alsóházban a felirati vita során Sir *Strafford Cripps* (szélső baloldali) rendkívül élesen támadta a kormány külpolitikáját, azzal vádolva *Chamberlaint*, hogy Németországnak Közép- és Délkelet-Európát, Olaszországnak a Földközi tengert, Japánnak Kínát dobta abban a hiú reményben, hogy ezek a hatalmak egyelőre nem nyulnak az angol birodalom létérdekeihez.

Ifj. *Henderson* esalódását fejezte ki, hogy

az angol kormány nem követi a német példát és nem küldte a kormány egy tagját baráti körbe Közép-Európába.

Buttler azt a reményét fejezte ki, hogy a cseheknek nyújtott 10 millió fontos előleg jelentékeny része a menekültek támogatására fog szolgálni, majd hangzott, hogy nem jött létre semmiféle nagyhatalmi egyezmény és hogy Anglia a nemzetközi kereskedelem korlátozásainak minél sürgősebb lebontását pártolja.

Chamberlain mondja: „Ne gondoljuk, hogy München” a cseh kérdés elintézésével kezdődött és végződött

Londonból jelentik: *Chamberlain* a lord-mayor avató lakomáján hosszabb beszédet mondott.

— Szabaduljunk meg attól a gondolattól, — mondotta, — hogy Münchenben az ellentétes kormányrendszerek ütköztek össze és hogy az eredmény az egyik, vagy a másik oldal győzelme volt. Politikánk főcélja először is a béke fenntartása. 2. Angliát olyan erőssé tenni, hogy mindenütt tiszteljék. 3. A gazdasági jólét előmozdítása és a nép életszínvonalának emelése. A békéért fogunk mindig dolgozni. Ez azonban

nem jelentheti azt, hogy más népek ügyeibe beavatkozzunk, vagy a világ rendjére szerepét játszunk. De ha a békét fenyegetve látjuk, minden befolyásunkat annak megmentésére fogjuk felhasználni és ha a háború kitörne, mindent elkövetünk, hogy annak véget vessünk, ne gondoljuk, hogy München csehkérdés elintézésével kezdődött és végződött. Ha eljön az általános bizalom új korszaka, mindnyájan készek leszünk egyszerre leszerelni. Addig azonban nem szolgálja a béke ügyét, az egyoldala leszerelés.

A jöttment

Irla: Terescsényi György

A nagy poros mezővárosban, a főtér piacán, éppen rakodnak kifelé a hetivásárosok. Ősz van, korareggeli, tiszta idő, így hát különösen sűrű az emberjárás és jó forgalom ígérkezik. Oldalt, a tér sarkában, a templom ajtaját is nyitja már kifelé a sánta egyházi, mert bizony ilyenkor élénkül a forgalom ott is.

Tarka, színes és vidám képe van az egésznek s ha valami piktor tévedne most ide, aligha tudna ellentálni és papírra, vagy vasztra vetné a nyüzsgő elevenség akár egyetlen darabkáját.

Kicsődültek a szegény emberek is, a bámészkodók és az ógyelgők. Tétova, álmos járásukból, csillogó szemükből, sóvár pillantásukból nyomban felismerszik ez a komótosan ide-oda ténfergő gyalogszerkezet. Nincs a kezükben semmi, se garaboly, se kosár. Meg-megállnak a csoportok között, fejüket odadugják az alkudozók közé, hümmögnek, néha bele-beleszólnak az eladók s a vevők beszédjébe. De ha rájuk szól valaki, galéria huzzák a nyakukat s eloldalognak.

A pirosarcu, eleven gazdamenyecskék kosarai körül szinte elvesz a szó a nagy csirkecsepogásban, kacsahapogásban. Odébb a mesterek sátrai sorakoznak egymás mellé. Akkuratus, erős csizmak vannak itt kirakva, láttukra szinte megbizserg az ember talpa, úgy megkívánja. Más sátrakban ruhák, posztóacabájok, kalapok, kendők. A szatyingosok során szép színes ingek, vásznak, keszkenők. Vannak aztán odébb vefekötők is, mindegyik sertséből elkészített egyes csinálmányaikkal. A sarokban egy feű-
sátrak rakodott ki és csinos kis sörkepuskakat

rendezett csillagformára a pultján. A csillag közepébe fényes, tüllökből vágott, nyeles bontófésűket helyeztet el, amilyeneket az asszonyok kedvelnek. Góloncsér is kirakodott kettőt. Az egyik szép, hasas kiskorsókat árul. De olyan szépek azok a mázasorsók, hogy láttukra összefut az ember szájában a nyál, mert arra gondol, hogy milyen gyönyörűség volna ilyenben egy kevés bort állítani odahaza az asztal közepére... Oh, de megőrülne akármelyik szegény asszony emennek a madaras kistálnak is, amelyik itt moog, vagy mingyart a rakás tetején. Kék, meg piros virágok vannak odafestve a tál karimájára. Bann pedig, a fenéke közepén egy kiterjesztett szárnyú madár látszik, amelyik a piros csőrében egy virág-szálat tart.

Most két gyalogos ember áll meg a cserepos árúhlye előtt. Mind a kettő azok közül az ógyelgők közül való s ez meglepetik kopott ruhájukról, elnyúlt cipőikről, kisüt a szemük sugárzásából. Az egyik egy sovány magas, a másik vastagabb és alacsonyabb. A sovány nem tud ellentálni a vagynak, jobbkarja megrezzen, odamutat és az árat tudakolja:

— Ugyan mit kóstál ez a madaras, virágos itt-e?

— Negyven leit — feleli a tálás.

— Egy kicsit sok — réved el az ember s elnéz oldalt a távolba szegyenlősen. Látszik, hogy megbánta már az egész hiu próbálkozást, szeretne odébb állani. De az árus nem engedi.

— Ez a tál? Ez a gyönyörű tál? — kiálja felcsattanó, szinte sértődött s önézetes hangon. És folytatja, mint a vízfolyás: — Azért a semmi árért? Nézzé meg ennek a tálnak a mazát, nézzé ezt a festést! Hát mennyit adna maga érte?

— Nem tudom.

— Nem tudja, nem tudja... Nahát, legyen harminc lei.

— Nekem az is sok — hangzik a szabadkozás, mindegyre félénkebben, szinte bocsanakérőleg.

— Mit mond? Ez sok?

— Kevesebb árunak gondoltam...

— Még ennél is kevesebbet? Hallja-e, jóember! Van magának gondolata, hogy mennyi munka van egy ilyen tálon? Az agyag, az égetés, a máz! A festés, a szárítás, az edzés!... Hát van magának lelke sokallani azt a kevés pénzt ezért a tálért? Mit kíván maga áruban, mondja, mi kíván?

Hadarva s mindjobban nekidühösödve beszél. A sovány embernek egyszerre zugni kezd a feje. Föld alá szeretne elsüllyedni inkább, csak hogy ne hallja. A szaváltás élénkül s emberek gyűlnek köréje. Most már el sem illanhatnak és tüniök kell emennek a szemrehányó szóáradatát. Ugy látszik, hogy ennek a kereskedő-piraeonka ez az eladási és jól bevált kereskedelmi módszere. Nagyhangú vitát kezd a vevővel, akkor aztán a kíváncsiak odagyűlnek a strandja köré. Hasonló ez a fogás a cirkuszi kikiáltókéhoz, a nagyobb s kadalomban könnyebben horogra akad a vevő.

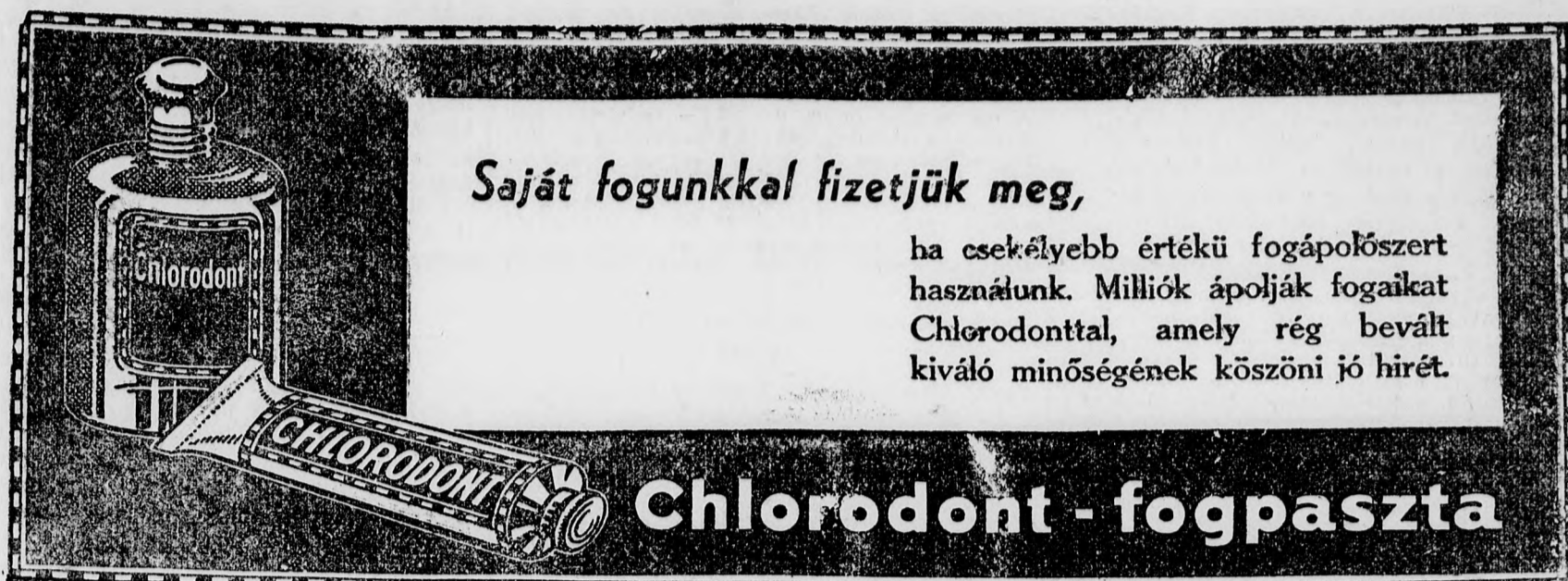
A tálás már elmagyarázta, hogy mint készíttik az ilyen remekbformált darabokat, megemlítette, hogy a kiállításán milyen érmeket és leveleket nyert a tudományával s egyre dühösebb lett.

— Mondjon már valami árat, hallja-e! Maga nem akar igérni semmit? En még ilyen embert nem láttam. Elvieszi 25-ért vagy nem viszi el?

— Az ember nyögött, vonakodott.

— Majd... ha pénzem lesz, talán. Most éppen csak hogy megkérdeztem...

— Miért rabolja, lopatja akkor itt velem az időmet? — hadonászott a tálás és most már torzakadattól ordított mérgében. De ekkorra már nagy csoport népség gyűlt fel azon a he-

Saját fogunkkal fizetjük meg,
ha csekélyebb értékű fogápolószert használunk. Milliók ápolják fogukat Chlorodonttal, amely rég bevált kiváló minőségének köszöni jó hírét.

Chlorodont - fogpaszta

Az angol kormány új palesztinai politikája

A zsidó és arab országrészekre való felosztás tervét elvetette. Tárgyalások kezdődtek a két nép közötti megegyezésre

Londonból jelentik: Az angol kormány átvizsgálta és magáévá tette a Wood-Heard bizottság tervét, mely a palesztinai kérdés megoldására a következő javaslatokat tartalmazza:

— Anglia elejti Palesztina kettéosztásának tervét, tekintettel az azzal járó súlyos politikai, közigazgatási és pénzügyi nehézségekre. Változtatlanul viseli a felelősséget Palesztina kormányzásáért és a súlyos helyzet új megoldását keresi, mégpedig a zsidókkal és arabokkal szemben fennálló kötelezettségének tekintetbe vételével. Az angol kormány határozott erőfeszítéseket fog tenni az arabok és zsidók közötti megértés létrehozására. E célból Londonba értekezletet hív össze, amelyen az arabok és zsidók kivül a szomszédállamok is résztvesznek. Nem hívják meg az értekezletre azokat az arab vezetőket, akik felelősek a palesztinai terror-hadjáratért. Szerepelni fog az értekezle-

lyen. A hátulállók előre tolakodtak s az éppen akkor érkezők kérdéseket intéztek szomszédjaikhoz:

— Mi történik itt? Összetörte? Ellopta?
A tálas veresre pirult arccal kiáltozott az edényei között. Egyik kezében a mázas talat tartotta, a másikkal a sovány ember orra körül hadonászott.
— Ide jönnek bámészkozni és csak mérgecsinálnak az embert! Idevaló maga, mondja csak? Mert ilyen rosszpozáju emberek nem mászkálnak mifelénk?
— Nem vagyok idevaló — felelt most sötétén amaz.
— Mingyárt gondoltam. De miért is nem szedi össze a rendőrség az ilyen toprongyosokat?
A soványt erre már mégis előnti a mérég és a keserűség. Vastag, erős hangon elmordul:
— Ha rongyos vagyok is, azért maga ne gorbáskodjon velem! Munkás vagyok én, maga meg koszos csiszlik! Ha kirakta a táljait, akkor nekem meg föl szabad kérdezni az árát! Most már nem is kell, ha ingyen adja se! Vénetek én sokkal különbet ennél.
— Híjnye! Még sértegetni is meri az embert! Rendőr! Rendőr!
A vastag köpcös, a társa, most közbevetette magát. Ő eddig nem elegyedett a vitába, jobban átlátta a helyzetet, megelégtelt s menekülni akart. Megragadta a társa karját s húzta kifelé a csoportból.
— Tartsd vissza magad! Utón vagyunk most, ne csinálj bajt!
— De a teremtsit! Majd megsimogatom én a képit evvel a tenyeremmel!
Felmutatta roppant tenyerét, amelyen a kiterjesztett öt vastag ujj, mint öt reves fabütyök meredt szétfelé. Munkában szétlapult, megpókösödött, valódi munkástenyér volt. A hozzájuk kö-

ten a Palesztinába való bevándorlás kérdése is. Ha belátható időn belül nem jön létre megegyezés, az angol kormány közölni fogja a jövőben követendő politikáját, szemelött tartva a népszövetségi megbízatás jellegét.

Az arabok nemzeti küldöttsége Londonban

A küldöttség vezetője nyilatkozik

Londonból jelentik: Az itten időző arab nemzeti küldöttség vezetője, dr. Izzat Tannous, egy újságíró előtt nyilatkozott arról, hogy a meginduló tárgyalásokon ők mit akarnak elérni.
— A Peel-Bizottság ismeretes terve — mondotta — mely az országot Zsidó-Palesztinára és Arab-Palesztinára kívánta osztani, teljesen tartatlan volt s ezt az angol kormány is belátta. A jövő útja kétségtelenül az kell legyen, hogy Anglia ezt az évek óta húzódo és egyre súlyoskodó kérdést közmegegyezésre és véglegesen el kell, hogy intézze.

Az angol kormány csapatokat küldött

zel álló valami kíváncsisággal vegyes tisztelettel bámulták meg őket s utat engedtek nekik. Egy szép fiatalasszony, most odalépett az edénykereskedőhöz.

— Hogy is mondta neki azt a tálat?
Az árus azonnal megenyhült s hajlongva válaszolt:
— Mérgemben kínáltam huszonöt leírét. S ő még lefitymálta.
— Nos, én megadom ezt az árát.
— Parancsoljon! A kezeit csókolom.
A hölgyet kurtaszoknyás, csinos pezsza kísérte. A lány előlépett, átvette a tálat s az urinó kifizette az árát. A csoportosulás lassan oszladezni kezdett. Itt-ott azért mégis megjegyezték: „Csavargó jöttmentek ezek... Ó, a jöttmentek...” De akkor odatoppant a rendőr s hivatalos szigorral tudakozódott:
— Mi történt itten? Hol a tolvaj? Hallom, valami tolvajt értek tetten!
A tömegből valaki nyomra akarta vezetni.
— Egy rosszpozáju csavargó rezonézott a tálaszter urral.
— Hol van?
— Elillantott. Egy magas, hóka ember volt. Egy jöttment. Csunyan káromkodott s meg is ütötte!
— Dehogy! — szólt közbe egy másik szemtanu. — Nem lopott el az semmit, csak az áron húzakodtak.
— Jaj, jaj — sipitozott egy néni. — Még a bicskáját is előhuzta, én láttam. Nem idevalósi ember az, délvidéki módra beszél!
— Hol van hát, adják elő, merre szaladt? — méltatlankodott a rendőr. Rájuk is, meg a láthatatlan delikvensekre.
De az alacsony zeurmó akkor már messze járt a hóka sovánnyal.

A Wood-Heard-bizottság tulajdonképpen MacDonald gyarmatügyi miniszter irányítása szerint járt el, amikor Palesztinában helyszíni vizsgálatot tartott, s a megoldási lehetőségek új útjai felől tájékozódott. MacDonald további terve az, hogy az arabok és zsidók között olyan alapon hoz létre megegyezést, amely szerint Palesztina arab állam lesz és a zsidók kisebbségi jogokat kapnak benne.

A Palesztina ügyében korábban helyszíni vizsgálatot tartó ugynevezett Peel-bizottság azt ajánlotta, hogy Palesztinát három részre kell osztani: egy arab, egy zsidó és egy angol kezelés alatt maradó területre. Ezt a felosztást a cionisták világggyűlése is elvileg elfogadta, az arabok azonban heves tiltakozást kezdtek ellene. Ennek a következménye most az angol kormány új terve, melynek persze az a kiindulási pontja, hogy szakít a Peel-bizottság által javasolt felosztási elképzeléssel.

Palesztinába a zavargások megfékezésére, ez azonban nem megoldás. És főleg nem olyan megoldási módokat, amelynek révén tartós barátság alakulhatna ki Anglia és az Izlám között. Palesztina problémája ugyanis szent és belső ügye minden arabnak.

— Az arab szempontokat Palesztinával kapcsolatban egyébként a következőkben foglalhatom össze:

— Előszörban azt kívánjuk, hogy szűnjön meg a Palesztinába való bevándorlás. Az országnak ma körülbelül másfélmillió lakosa van, de ne felejtjük el, hogy Palesztina egyrésze teljesen lakatlan és megművelésre alkalmatlan terület, amely így nem képes több embernek kenyeret

A Londonban tartózkodó arab küldöttség meglátogatta az Ismeretlen Katona sírját s hatalmas koszorút helyezett el a Palesztinában elesett arab és angol katonák emlékére. Ezért díszíti a koszorút a kereszt mellett a félföld is

adni, mint amennyi a természetes népszaporodás révén pár évtizeden belül várható.

— Másodsorban kívánjuk, hogy tiltsák meg a földvásárlást zsidók részére.

— Harmadszor **nemzeti kormányt kívánunk, mely számbeli arány alapján képviselje minden, az országban élő faj érdekeit s egyben garantálja a kisebbségi jogokat. Palesztina lakosainak helven százaléka arab és harminc százaléka zsidó.**

— És végül kívánjuk, hogy szűnjön meg Palesztinával kapcsolatban az angol mandátum, mint ahogy a közelmúltban több arab országgal kapcsolatban megszűnt.

— Mert mi a mandátum? — teszi fel dr. Tannous a kérdést. — Egy nyugati hatalom megbízást (mandátum) kap arra, hogy egy primitív viszonyok között élő, a civilizációnak alacsonyabb

fokán álló országot vegyen szárnyai alá, gyámolítsa, fejlessze és végül emelje olyan sorba, hogy az ország önállósuljon és meg tudjon állani a saját lábán. (Ezzel a Népszövetség Alapokmányának híres 22-ik cikkelyét idézem — teszi hozzá.) A múltban — amint tudjuk — ez történt úgy Egyiptommal, mint Irákkal kapcsolatban s a közeljövőben ez fog történni egy harmadik arab országgal: a jelenleg francia mandátum alatt álló Szíriát illetőleg. A mandátum megszűnése természetesen nem jelenti azt, hogy ezzel a „gyámoltó ország” kivonuljon a „gyámoltott ország” területéről. Az ország továbbra is megmarad Anglia — diplomácia nyelven szólva — „éredszfőrajában”. Ennek gyakorlati megvalósítását, úgy gondoljuk el, ahogy az említett másik két országgal kapcsolatban történt. Vagyis: a mandátum megszűnése után Anglia szerződést kötött Irákkal és Egyiptommal, amelyben lefektette jogos érdekeit.

— Mi ugyanilyen szerződést kívánunk Palesztina és Anglia között.

A magyar képviselőház bizottságai letárgyalták a Felvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot

A főrendiházat szombatira hívták össze. — A japán kormány üdvözlöt küldött budapesti követe útján

Budapestről jelentik: A képviselőház közjogi és pénzügyi bizottsága szerdán délután együttes ülésen tárgyalta a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területnek az országgal való egyesítéséről szóló törvényjavaslatot. A kormány részéről **Imrédy** miniszterelnök, **Kánya** külügyminiszter, **Mikecz** igazságügyminiszter és **Reményi-Schneller** Lajos pénzügyminiszter vettek részt az ülésen. A törvényjavaslat általános vitájában **Eckhardt** Tibor és **Csilléry** Lajos szólaltak fel. A hozzászólásokra **Imrédy** miniszterelnök adott felvilágosítást. A bizottság a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta és elhatározta, hogy a ja-

vaslat tárgyalására a sürgősség kimondását kéri.

A felsőház elnöki hivatala közlést adott ki, hogy a felsőházat november 12-én, szombat délután 6 órára hívták össze. A felsőház ezen az ülésen tárgyalja a Felvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot.

Budapestről jelentik: A japán követ szerdán látogatást tett **Apor** Gábor báró rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternél, a külügyminiszter állandó helyettesénél. A követ a maga kormánya megbízásából szerencsekívánatait fejezte ki a Felvidék magyarlakta területeinek békés úton Magyarországhoz történő visszacsatolása alkalmából

A magyar hadsereg bevonulása Füleki vidékére, Beregszászra, a Kisduna fölötti tájakra, Ersekujvár északi környékére és Krasznahorkára

Fülekről jelentik: A Felvidék harmadik körzetébe bevonuló magyar csapatok a szerdai napon a következő pontokig haladtak előre: Baracska, Barsendréd, Zsemleér, Egeg, Keleneyepusztá, Keszihóc, Csáb, Kalondapuszta, Rap, Füleki, Sid, Balogfalva és Feled. Mindenütt nagy lelkesedéssel üdvözölték a csapatokat s különösen Füleken volt nagyobb számban fogadtatás, hol lovasbandérium jött a bevonulók elé és megható ünnepély volt a láború hősi halottainak emlékműve előtt.

Beregszászról jelentik: A debreceni vegyesdandár csapatai szerdán reggel 9 órakor vonultak fel a régi cseh-magyar határ mentén, hogy megkezdjék a bevonulást Beregszászra. A csehek 10 órakor hagyták el Beregszászt. A magyar csapatok 11 órakor érkeztek meg a városba, de ekkorra már egész Beregszászban egyetlen cseh felírás sem volt látható. A nagy-piac-téren több ezer főnyi tömeg várta a bevonuló magyar csapatokat s üdvözlő ünnepséget rendezett a tiszteletükre. A csehek kivonulása során a beregszászi kórház kiürítése nem történt kellő figyelemmel. Még a megoperált beteg alól is kihúzták a deréka. Utat és a járványos betegeket összetették a többi beteggel. Több operált beteg meghalt. A csehek csakánnyal felverték a kórház folyosóin a kökockákat és valamennyi vízcsapot kinyitották.

Komáromból jelentik: A Csallóközben **Temessy** Milán altábornagy vezetésével a magyar csapatok megszállták az ugynevezett ötödik zónát. A középső csapat délelőtt 11 órakor Pozsonyepérségnél kelt át a Dunán. A hidászok a Kisdunán 106 méter hosszú hidat vertek. Ezen kelt át a sereg. Az egyes helységek átvétele valóságos diadalút volt. A községek színma-

gyar lakossága diadalkapuval fogadta a csapatokat és a katonákat elárasztotta virággal.

A jobboldali csapat az Ersekujvártól 7 kilométerre északra fekvő Bánkeszibe vonult be. Megszállták a magyar csapatok Krasznahorkát is, ahol a lakosság szintén óriási lelkesedéssel és örömmel fogadta a magyar katonaságot.

CSALLÓKÖZBEN RENDBEJÖTT A VONATJÁRÁS

Komáromból jelentik: A Csallóközben megindult a menetrendszerű vasúti közlekedés. A magyar vonatokat és vasutasokat a lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta. A MÁV a Csallóközben szolgált és szolgálatra jelentkező vasutasokat meghagyta eddigi munkakörükben.

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank hirdetményt tett közzé s ez szabályozza a Magyarországhoz visszacsatolt területeken forgalomban lévő csehkrona bankjegyek, pénzérmekek és államjegyek pengőre való átváltását. A Magyar Nemzeti Bank 100 csehkronát 14 pengő 28 fillér értékben, tehát 700 csehkronát 100 pengő értékben vált be. Az összes bankjegyeket, továbbá a 100, 50 és 20 koronás államjegyeket a Magyar Nemzeti Bank a maga helyi bizottságai útján november 11-éig váltja be, míg a 10 csehkronás államjegyek továbbra is forgalomban maradnak az átcsatolt területeken.

A KASSAI SZLOVÁK MŰSZAKI FŐISKOLÁT EPERJESRE HELYEZIK

Pozsonyból jelentik: A Tiso-kormány elhatározta, hogy a kassai szlovák technikai főiskolát Eperjesre helyezi át. Ugyanezen az ülésen megengedték egy Szlovákián keresztül vezetendő gépkocsi-út és vasútvonalak építését.

A CSEH HATÓSÁGOK ELHAGYTA KASSÁT

Kassáról jelentik: A cseh hatóságok szerdán éjszaka befejezték Kassa kiürítését. Az utolsó katonai csapat csütörtök hajnalban hagyta el a várost. A kassai múzeum egész anyagát is magukkal vitték.

POZSONYI ZSIDÓK MENEKÜLÉSE DUNASZERDAHELYRE.

Dunaszerdahelyről jelentik: Több ezer főnyi Pozsonyból menekült zsidó tartózkodik Dunaszerdahelyen. Pozsonyból semmit sem hozhattak magukkal, mert a Hlinka-gárda tagjai minden értéktárgyat elvették. A menekülők még a felszabadítás előtt érkeztek Dunaszerdahelyre, de azóta is érkeztek és érkeznek a demarkációs vonalon keresztül zsidó menekültek. A katonai hatóságok elrendelték a menekültek összeírását.

A RUSZINOK NEMZETKÖZI VIZSGÁLÓBIZOTTSÁGOT KÉRNEK A HELYSZÍNÉRE.

Varsóból jelentik: Varsón át Husztról érkezett jelentések szerint vasárnap a görög katolikus és római katolikus templom előtt véres összeütközésre került sor a csendőrség és a helybeli lakosság között. Az összeütközés során sokan megsebesültek. A község lakossága Ungvárra küldöttséget menesztett azzal a kívánsággal, hogy a Csehországban maradt ruszin területre nemzetközi bizottságot küldjenek ki, mely a helyszínen megvizsgálhatja a tarthatatlan állapotokról.

Hiteles térkép az új cseh-magyar határról

1923. november 9

Az egyetlen magyar résztvevő beszél Hitler Adolf első nagy müncheni megmozdulásáról

Egy magyar úr, aki magát megnevezni nem akarja, résztvevő a német nemzeti szocialisták sorsdöntő harcaiban. Ezekről az időről mondta el az alábbi, igen érdekes visszaemlékezéseket.

1923 őszén vagyunk. Németországban tetőfokát érte el az infláció. Éhező, kétségbeesett emberek milliói állnak dermedten a tél fenyegető rémségeivel szemben. Minden ingadozik. Amikor már minden elveszettnek látszik, délen. Münchenben elszánt férfiak csoportosulnak Hitler Adolf körül. Németországot akarják megmenteni az utolsó órában.

Kitör a nemzeti forradalom

November 8-án este alarmiroznak. Rohamcsapatom gyülekezőhelyére sietek. Fegyvereket kapunk, a riadó jelentőségét nem ismerve, a Bürgerbräu-pincébe sietünk, ahol a hazafias szervezetek gyűlést tartanak. Megszálljuk a bejáratokat, egy gépfegyvert gördítenek be a terembe.

Hitler Adolf ugrik a szónoki emelvényre, előkapja revolverét és a mennyezetbe lö, hogy a meghallgatást biztosítsa magának. Tárgyalásra kényszeríti von Kahr tartományi biztost, von Lossowot, a Reichswehr parancsnokát és Seisser rendőrfőnököt. Visszavonul a három emberrel. Amikor Hitler újból megjelenik, mint a kalapácsütések, úgy zuhognak szavai a feszültséggel töltött gyűlésben. A nemzeti forradalom kitört.

— A bajor kormányt elmozdítjuk. A birodalmi kormányt elmozdítjuk. Ideiglenes kormányt alakítunk!

A november 9-ére virradó éjszaka folyamán Münchenből az egész világba szétviszik a jelentést a sürgönyhuzalok:

A nemzeti szocialista munkáspárt vezére, az egykori munkás, Hitler Adolf, ma éjszaka megbuktatta a bajor kormányzatot!

Minden német tartományban harcosok gyülekeznek a nemzeti zászló körül, készen a küzdelemre. A berlini kormány a müncheni sürgönyök megérkezése után hamarosan betilt minden nemhivatalos híradást a müncheni eseményekről. Keserves órák következnek azokra, akik a birodalom különböző vidékein harcrakészen állanak. Semmiféle parancs nem jut el hozzájuk. Az emberek kételkedni kezdenek az akció sikerében. Ezeket a kételyeket estére megerősítik. A félkés kudarcot vallott. Az árulók megnyerték játékukat.

A történelmi felvonulás

És mi történt Münchenben?

Kahr, Lossow és Seisser megszegték adott szavukat, annak tudatában, hogy becsületes német férfiak élete forog kockán. Visszavonultak ünnepélyesen kihirdetett nyilatkozataikat és

elárulták a bajtársakat, akik az új Németországot akarták kiharcolni.

És mégis. Hitler Adolf és hívei mertek továbbmenni, megkockáztatták az emlékezetes felvonulást a szabadságért, a becsület új Németországáért. Nem ismerték a visszavonulást. Tudtuk: elindulunk, vagy a győzelemért, a nemzeti kormányzatért... vagy a halálba megyünk. A hazafias alakulatok november 9-én megkezdtek a felvonulást a városon át.

Kévéssel déli tizenkét óra után megindult a menet. Elöl Hitler és Ludendorff tábornok, akik Hitler hiába kéri, hogy... a menet élére. Azután következtek: Rosenberg Alfréd, Streicher Gyula, Göring kapitány, az SA vezetője, Bruckner főhadnagy (a jelenlegi adju-

táns), mint az én ezredem vezetője és még néhányan mások, akiknek neve ma többnyire az elesett hősök emléktábláján olvasható. Azután következtek az NSDAP müncheni ezredének sora és őket követték az oberlandi és rosbachi szövetségek bajtársai. Valamennyien vállravezett, töltetlen fegyverrel.

A Ludwigsbrückenél állott a tartományi rendőrség első csatlárca,

a rendőrök fegyverrel a kezükben tiltották meg a továbbvonulást. Egy rövid parancsszó, az első sorok előretódultak és a rendőrök már le voltak fegyverezve. Mentünk tovább, valóságos virágoszó közepette az ujjongó városon át. A városházán még a horogkeresztes lobogó köszöntött bennünket. A Theatiner- és a Perusa utcákon át vonult tovább a tömeg, végül a Residenz-Strassen az Odeon-térig, a Feldherrnhallehoz. Felemelő látvány volt: a csarnokon lobogott a zászló, amelynek szövete kévéssel azután elesett szabadságharcosok vérében merült meg. A zászló, amelyet ma a német áldozatkészség egyik legszentebb szimbólumaként tisztelnek...

Sortűz!

A felvonulók elszánt arckifejezése hirdette, hogy tisztában vannak a pillanat komolyságával. Felhangzott a régi harcidal: O, Deutschland, hoch in Ehren... De hirtelen elhalt az énekszó. A menet éle a Preysing-palota vonalában volt, amikor az utcát elzáró rendőrkordon kettévált és oldalra hajolt. Már

Amikor Hitler várfoogságra ítélték

Huszonnegynapos tárgyalás után, 1924 március 7-én ért véget az a pör, amelyben Hitler négyévi várfoogságra ítélték el és hívei közül sokakat elítélték. (Egy esztendő elmúltával, amely alatt megírta Mein Kampf című művét, Hitler kegyelmet kapott.) Védőbeszédében, vagy inkább vádbeszédében a következő profétikus szavakat mondta Hitler annakidején:

— November 9-ének legnagyobb nyeresége az, hogy nem vezetett depresszióra, sőt hozzájárult ahhoz, hogy a nép lelkesedése fellángoljon. Azt hiszem, el fog jönni az óra, amikor a mi zászlóink alatt álló tömegek egyesülnek azokkal, akik november 9-én reánk tüzeltek.

— Az a hadsereg, amelyet létesítettünk, napról napra, óráról órára gyorsabban nő. Eppen ezekben a napokban az a büszke remény tölt el, hogy ezek a csoportok zászlóaljakká, a zászlóaljakk ezredekké, az ezredek hadtestekké erősödnek, azután elkövetkezik a kibékülés az utolsó örök istenítéletnél, amelyet meg akarunk tartani.

— Ez az ítélet fog dönteni rólunk, a régi hadsereg főszállásmesteréről, tisztjeiről és katonáiról, akik mint németek, a legjobbat akarják népüknek és hazájuknak, akik harcolni és meghalni akartak!

„Mégis Ti győztetek!”

November 9-ike ma a német nemzet legnagyobb emlékünnepei közé tartozik. Amint a Führer mondta:

„Nem azért, mert tizenhat ember halt meg ezen a napon. Mindennap ezrek halnak meg, háborúk óráként sokkal több áldozatot követelnek meg. Az ünnep azért van, mert ez a tizenhat férfi valóban hívő szívével, mártírhálálával segítette a német népet újból feltámasztani. Ez a tizenhat férfi már a nagy háborúban is résztvevő...”

azt hittük, hogy szabaddá teszik az utcát és vonultunk tovább. Sorainkból még hangosabban törtek ki a Heil-kiáltások. Még három-négy méter választott el bennünket egy további rendőrkordontól. Ekkor hirtelen az utca közepén egy rendőrtiszt felemelte a karját. A fegyverek vállmagasságba emelkedtek. Streicher és Feder Gottfried előreugrottak, rákiáltottak a katonákra. Scheibner-Richter, akit néhány másodperccel később halálos golyó talált, teli torokból bömbölte:

— Az Istenért, ne löjjetek legnagyobb tábornokotokra!

Ebben a pillanatban eldőrdült a sortűz. Szörnyű vérfürdő támadt. Az Odeon-tér felől gépfegyver ropogott, a Residenz-palota ablakából golyó golyó után csapott a védtelen emberek tömegébe.

Már az első pillanatban a földre vetettem magam. Amikor körülnéztem, életem legszörnyűbb képe vésődött bele az emlékezetembe. Senki sem állott körülöttem, mindenki véresen feküdt a földön.

Magam előtt láttam fekiüdni Hitler-t, azt hittem, megsebesült, de csak a karját ficamította ki, amikor az előtte ugrodó, őt testével fedező bajtárs, Graf magával rántotta a földre. Graf hét golyóval a testében roskadt össze, Göring kapitány súlyosan sebesülten kúszott félre. Ludendorff tábornok kégyenesedve haladt a Reichswehr-osztag felé, elfogták.

És azután csak halottakat, halottakat láttam. Heten a közvetlen közelemben estek el. A többiek majdnem valamennyien megsebesültek. Végül magához tért az a néhány ember, aki még képes volt gondolkodni. Töltefnyit a fegyverbe és már az első lövések után valamennyien levegőhöz jutottunk. A rendőrség visszahúzódozott lőtávulunkból és így alkalmat találtunk a közben elrendelt visszavonulásra. Ennek az első német nemzeti felkelésnek tizenhat halottja volt és száznál több súlyos, vagy könnyebb sebesültje.

Akkor azonban az egész nép fegyverben állott az ellenséggel szemközt, míg 1923 november 9-én csak egy kis csapat kelt fel a haza elpusztítói, a nemzet szétrombolói ellen, azok ellen, akik a népet eladták és elárulták. Ez az elhatározás sokkal nehezebb volt, mint valamikor a frontra kimenni. A hadbavonulás mindenki számára magától értetődött. Akkor mindenki tisztelte a hadbavonulókat, akik hazájuk védelmére indultak el. 1914-ben nem volt nehéz... ellenkezőleg, milliók számára tisztesség volt az elindulás. Sokkal nehezebb volt az a belső eltökélés, hogy önként fölveszszük a harcot Németország megrontóival. A háborúban könnyebb ezernyi önkéntest szervezni, mint béke idején csak tíz embert, akik készen állnak a halálra.

Eppen az a csodálatos, hogy mingyárt a német nép felbomlása után újból akadtak férfiak, akik nem voltak hajlandók kapitulálni, hanem készen álltak, hogy szembeálljanak Németország megrontóival. Nemcsak a szellem fegyvereivel, hanem a legdrágábbal is, életük kockáztatásával.

És a tizenhat férfi, aki meghalt?

Szarkofágjuk ott áll két dísz-templomban, a müncheni Königsplatzon, a város szívében. Mint „örök őrseg” intik az egész nemzetet. Kóporsójukon ragyog a felírás: És mégis Ti győztetek!

Hitler Adolf azonban és akik túléltek 1923 november 9-ét, évről-évre néma zarándokútra indulnak ezen a napon az utcákon át, amelyeken egykor a Német Feltámadás vérkeresztje felé haladtak bajtársaikkal.

Időjárás

A bucurești időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, sok helyen köd, néhány helyen ködszítálás. A hőmérséklet nyugato) emelkedik.

Ot leiért — meleg ebéd

Szent Erzsébet napján indul meg a jótékonyági és szociális munka Temesváron. — Megkezdik működésüket a gyermek-konyha és a gyermekotthonok. — Lélekmentés a hetipiacon

Temesvár. Saját tud. A Katolikus Női Misszió józsefkülvárosi szervezete Szent Erzsébet napján kezdi meg ezidei téli segélyakcióját. Szent Erzsébet napján nyílik meg a katolikus fiúiskolában a gyermekkonyha, amely már több éven át működött s amely 1 leiért szolgáltat meleg, jó ebédet szegény iskolásgyermekeknek. Természetesen sokan vannak, akiknek ebédeltetési költségeit az egész idényre jötevek vállalják. Szent Erzsébet napján rendezik meg a szegényebédeltetést is, olyan formán, hogy a szervezet választmányi tagjai egy-egy szegénynek vagy szegény családnak ebédet adnak.

Megnyílik az intellektuel-konyha is, elszegényezett intellektuellek részére, akik öt leiért kapnak kiadós, meleg ebédet. Az illetők kívánságára nincs közös ebéd, hanem ki-ki elküld az ebédért.

A Katolikus Női Misszió egyébként két közeli munkástelepen gyermekotthonok létesítését tervezi s a szükséges lépéseket már meg is tette az engedély megszerzésére. Gyermekotthont létesítenének Kissován és Kardostelepen. Az otthonok fenntartásához egyéb katolikus egyesületek is hozzájárulnának. Metzger Márton dr. prépost-plébános felkérésére a szervezet hölgyei a hetipiacon is kívánnak tevékenykedni: a rosszuttra tévedt gyermekek érdekében.

A hetipiacon ugyanis rendkívül sok lopás

történik, éhes, szegény gyermekek alkalmas pillanatban élelmiszert lopnak az árusoktól és elszaladnak. Sokszor el is fogják az ilyen gyermekeket. Metzger prépost elgondolása szerint ezeket nem kellene sem a rendőrségnek átadni, sem esetleg bántalmazni. A szervezet hölgyei igyekezzenek a károsultakkal kiegyezni, a gyermekekről pedig megállapítani, mi készítette őket a lopásra. Ha tényleg igen rossz viszonyok között élnek, igyekezni kell a családot valamilyen formában segíteni, a gyermek lelkére pedig oly irányban hatni, hogy ezentúl tartózkodjék a lopástól.

Ezen irányban egyébként már huzamosabb ideje közreműködik a katolikus iskola tantestülete: a tanítók és tanítónők ugyszólván rendszeresen járnak végig a piacot s ahol ilyen lopási eset történik, igyekeznek beleszólni s az elintézését emberségesen eszközölni, miközben a gyermek lelkének megmentésére irányul a főtörékvás.

A tantestület tagjai azonban keveseknek bizonyultak ehhez a munkához. Remélik, hogy a szomorú jelenség arányait csökkenteni tudják. Az az aggodalom vezérli a tanítókat és a szervezeti hölgyeket, hogy a gyermekek, akik már kora ifjúságuktól fogva hozzászoknak a lopáshoz, ezen az uton haladnak később is — ez az ut pedig a börtönbe vezet.

A 3000 éves Panama-csatorna

Amerika lakossága most ünnepli azt a huszonöt év előtti napot, mikor Woodrow Wilson a washingtoni Fehér Ház fogadóterméből felrobbantotta a Gambia-gát alá ágyazott ekrazit-tömeget és egyesítette a két óceánt. Az amerikai közvélemény innen számítja a Panama-csatorna születését, holott, mint minden nagy gondolat, már jóval előbb megvolt. Ahogy a Vörös-tengert a Földközi-tengerrel egyesítő csatorna nem 1869-ben létesült, hanem már Nocho faragó is foglalkoztatta a Nilus vizet Gubastis városától Ismaillián át a Vörös-tengerig szállító csatorna terve, amit talán el is kezdett és egy évszázaddal később a perzsa Dáriusz fejeztetett be, úgy a panamai csatorna sem akkor született meg, mikor a washingtoni Capitolium márványtervében diplomatafrakkos urak sokasága előt egy sapad: arcú, cvikkeres professzor megnyomott egy aranygombot, hanem legalább is évezredekkel ezelőtt.

Ma már túlhaladott álláspont arról vitatkozni, hogy Amerikát Cristoforo Colon, az utána-jövő, avagy a normanok fedezték-e fel. Három évvel ezelőtt a guatemalai Xi-vulkán hamuja alól kiasott Chitzen-Itza város romjai között, talált piramisról tudjuk, hogy méreteiben és stílusában hajszálnyira megegyező a felsőegyiptomi, legrégebbi u. n. saaccarai piramissal, melyet annak emlékére emeltek, hogy a régi egyiptomiak átérték a Holdnapártárról a Holdra. Napra és a Vénusra alapított 365 napos, szökőévekkel tarkított naptárra és ezzel elérték a tényleges idő és a naptári idő közötti kongruenciát. Guatemalában talált kőnapártarak segítségével egy lapazi professzor kiszámította, hogy az amerikai piramis építkezési ideje azonos a saaccarai piramiséval, tehát nyilvánvaló, hogy a két piramis egy célból készült s miután mindkettőnek a magassága a Föld-Hold-távolság pontosan egymilliomod része, kézenfekvőnek látszik, hogy mindkettő csillagászati, illetve hajózási célt szolgált. Ez a lelet a két kontinens között nemcsak állandó ösz-

szeköttetést bizonyít, hanem a panamai földszoroson át transzkontinentális is, hiszen amilyen nyilvánvaló a történelmi kor elején Egyiptom és Közép-Amerika kereskedelmi kapcsolata, épp olyan nyilvánvaló — s éppen egy magyar, Hevesy párizsi professzor nyomán —, hogy ugyanazok a régi szumir népek, amelyek Mohenjodaro és egyéb Tigris-Eufrates-közi városokban éltek, a Csendes-óceánon át eljutottak a Husvét-szigetekre, sőt azon is túl, a mai Amerikába, igazolván a Bibliának azt a tételét is, hogy az emberi nem csakugyan a Tigris-Eufrates környékén fejlődött ki.

Az első spanyol kutatók Colontól Cortézig mind átjárót kerestek a panamai földszoroson, de a csatorna ötlete Cortézitől származik. Alvaro de Saavedra 1529-ben már négy csatornatervet is vet fel: a panamait, a nicaraguait, a tehuantepepit, a darientit. V. Károly már sürgeti a csatorna megépítését. II. Fülöp már mérnököket is küld, akik tényleg hozzáfognak a csatorna ásásához, azonban attól való félelmükben, hogy az időközben tengeri hatalommá lett Anglia kezére jut a csatorna, abbahagyták az ásást.

Ettől az időponttól kezdve az északamerikaiak állandóan foglalkoznak a csatornaépítés gondolatával, azonban tervezeikben látható az a szándék, hogy csak akkor építik meg a csatornát, ha az az ő imperiumuk alatt áll. A XIX. század második felében szerződést is kötött Uj-Granadával, amelyben az Unió kizárólagos jogot kapott arra, hogy a panamai földszoroson át lebonyolódó forgalmat ő irányítsa. Közben állandóan mércekkelték a földszoros topográfiai viszonyait és rájöttek, hogy miféle hálhatlan nagy munkára kell vállalkozni. Később Ferdinand de Lesseps gróf elnökletével nemzetközi mérnöktekintélyek foglalkoznak a közép-európai földszoros-rost átvágó csatornatervekkel s a nicaraguai megoldásokkal szemben a panamai csatorna kivitelét tartják lehetségesnek. A szezai csatornát jól megépítő Lesseps Colombiában be is jelentette, hogy a vezetése alatt álló társaság hajlandó megépíteni a csatornát és erre a célra ötszázmillió márka pénzük együtt is van. Az Egyesült Államok mindent elkövetett, hogy ezt a francia kezdeményezést megakadályozza, csak később 1905-ben Theodore Rooseveltnek sikerült a Panama államból kihasított területre, neutralizálásával megadni azt a lehetőséget, hogy a franciák tényleg hozzákezdhetnek a csatorna megépítéséhez. Közben Anglia is igyekezett nehézségeket gördíteni és Nicaraguával kötött szerződésében I. Ferenc József volt a döntőbíró.

1881 február elején kezdődött meg a csatorna építése, de 1888-ban abba kellett hagyni a félig kész csatorna építést, mert a földcsuszamlások és az egészségügyi intézkedések, nem utolsósorban a vesztegetések, óriási összegeket emésztettek fel és a költségek idáig már túlhaladták a kétfélmilliárd márkát. A panama-botrány után az amerikaiak vették át az építést és fejezték be a mai napon éppen 25 évvel ezelőtt.

Letartóztatták a legfőbb szovjet-hadbírósnak elnökét

Moszkvából jelentik: A legfelsőbb szovjet hadbírósnak vezetőjét, Ulrichot, trockizmus gyanúja miatt letartóztatták. Ulrich elnököt azon a hadbírósnak tárgyaláson, mely halálra ítélte Tuchacsevszky tábornokot és társait.

Az angol királyi család kibékülése a windsori hercegi párral

Londonból jelentik: Valamennyi angol lap foglalkozik az angol királyi ház és a windsori hercegi pár rövidesen bekövetkező kibékülésével és azzal a hírrel, hogy a királyi család és a hercegi pár között helyre áll a rokoni érintkezés. A király kifejezett óhajára a keletafrikai utjáról hazatérő gloucesteri herceg Párizsban találkozik a windsori hercegi párral. Az angol sajtó arról is tud, hogy a lemondott uralkodó a jövő év elején ellátogat Angliába is.

Megszakadt a vasúti összeköttetés Szalmár és Máramaros-sziget között

A cseh magyar határ megváltozása következtében Ruszinszkó is teljesen el van vágva a prágai vasútvonaltól

Máramarosszigetről jelentik: Máramaros-megyével megszakadt a vasúti összeköttetés. A vonatok Szatmárig mehetnek csupán, miután a Halmi melletti cseh uralom alatt lévő Fekete-erdőbe bevonultak a magyar csapatok. Szerda est kilenc órakor futott be Máramarosszigetre az utolsó vonat. A vasúti hatóságok gondoskodtak, hogy mindaddig, amíg vasúti egyezmény útján rendeződik a vasútforgalom kérdése, a szóban forgó vonalon, a CFR autóbusszai bonyolítsák le a forgalmat Máramaros-megye és Szatmár között. Remélhetőleg rövidesen megoldódik a normális vasúti forgalom kérdése. Miután a csehszlovák vonatok csak Nagyszőlős és Körömszék között közlekednek és Nagyszőlős és Kassa között is megszakadt a forgalom, Ruszinszkó teljesen el van vágva Prágától.

„Nagyfranciaországi bizottság” alakult a francia gyarmatok ügye felkarolására

Franchet d'Esperay tábornagy állott a mozgaiom élére

Párizsból jelentik: Franchet d'Esperay tábornagy elnökségével megalakult a „Nagyfranciaországi bizottság”, mely céljaul tűzte ki, hogy a francia közvélemény figyelmét fokozottabban felkeltse a francia gyarmatok iránt, felhívja a figyelmet a tengerentúli Franciaországot fenyegető esetleges veszélyekre. A bizottság felhívása így hangzik:

— Franciák! A ti őseitek hagyták reátok a tengerentúli francia birodalmat, mely tizen-nyolcszor akkora, mint maga Franciaország és népessége meghaladja a 70 milliót. A francia akarat teremtette meg és a francia vér védelmezte ezt a Nagy-Franciaországot, melyhez nem engedünk hozzányulni.

Pályázati hirdetmény

A Szent Vincés Irgalmas Nővérek pályázatot hirdetnek egy alorvosi állásra. Pályázhatnak keresztény orvosok, akik megfelelő szakképzettséggel és a betegek kezelésében kellő gyakorlattal rendelkeznek. Javadalmazás megegyezés szerint. Pályázatok küldendők: Szent Vincés Irgalmas Nővérek Főnöknője, Mercurea-Ciuc. Sanatorium

Balla Borisz:

A MEGSEBZETT

A kiváló fiatal katolikus író, akinek a Niczky-növendék című regénye annakidején az irodalom nagy eseménye volt, ebben a rég várt nagyvonalú művében a kor jobb lelkeit foglalkoztató lelki nyugtalanságnak ad meglepően eredeti hangot. Hőse Stail báró, aki a lélek örök nosztalgiaitól úgy keresi a megnyugvást és a boldogságot, míg a kegyelem világosságában meg nem látja az igazság egyetlen útját, míg meg nem találja a szerelem sivar kalandjai után a szentség nagy és felemelő érzését.

Révai kiadás. Ara füzve 132 lel.

A. T.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

VÉGETÉRT AZ UDVARI VADÁSZAT.

Temesvár. Saját tud. A bánsági udvari vadászatot Kisjenőn folytatták. Ófelsége a király, Mihály nagyvájda, Pál jugoszláv régens-herceg, Hohenzollern Frigyes herceg számos magasrangú vendéggel vadászatot Kisjenőn. Este a király kocsijában volt a vacsora. Ezután a király kíséretével Aradon át Bucurestibe utazott. Még egy udvari vonatot indítottak el Kisjenőről, amellyel Pál jugoszláv régens-herceg Zombolyán át hazautazott Belgrádba.

KÉTSZAZKILENCVENHÁROM TANITÓT VÉGLEGESÍTETT A KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER. Bucurestiből jelentik: **Armand Calinescu közoktatásügyi miniszter 293 ideiglenes jellegű tanítót véglegesített. Az ideiglenes jelleggel kinevezett tanítók ugyanis most vizsgáltak és a miniszter mindazokat, akiknek vizsgálója sikerült, véglegesítette állásukban.**

KÖZIGAZGATÁSI FŐFELÜGYELŐKET NEVEZTEK KI A KIRÁLYI HELYTARTÓSÁGOK MELLÉ. Bucurestiből jelentik: A tíz tartomány kormányzósága mellé főfelügyelőket neveztek ki. Ezek a közigazgatási főfelügyelők Szamos-tartományban Joe Gherman, Maros-tartományban Alexandru Pretorian, Temes-tartományban Stefan Bungheteanu, Olt-tartományban Mihail Pitorian, Buceciben Iulian Peter, a tengerparti tartományban Alexandru Negrea, Dunerea-tartományban Vasile Florescu, Nistru-tartományban Alexandru Stefanescu, Suceavában Dimitrie Ieseanu.

A GYERGYÓI RÓMAI KATOLIKUS TANITÓEGYESÜLET ŐSZI GYÜLÉSE. A „Gyergyói Római Katolikus Tanítóegyesület” 1938 november 21-én Gyergyószentmiklóson a római katolikus központi iskolában tartja őszi gyűlését a következő tárgysorozattal: 1. 9 óra-
kor szentmise a plébániatemplomban. 2. Gyakorlati tanítások: III. osztályban a hittanból a IV. ágazat, V. osztályban a fizikából „Az emelők”. (Mindkettő sorshúzás útján. Az első a hitoktatók, a második a tanítók közül.) 3. Einöki megnyitó. 4. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Tanítógyűlések és indítványok. 6. „Mi valósítható meg nálunk a munka-iskola elképzeléseiből.” Előadja: Búzás Imre tölgyesi igazgatótanító. 7. „Ej, haj, gyöngyvirág”. Éneklük a zárdai elemi iskola növendékei. Szünet. 8. „Baba-tánc”. Bemutatják a zárdai elemi iskola növendékei. 9. A most megjelent „Részletes tanterv”-ből: 1. Az egészség ápolása. 2. Az ész nevelése. 3. Művészi nevelés. (Közöstudó.) 10. „Isten szeme” Székely Lászlótól. (Szavalókórus.) Előadják a zárdai elemi iskola növendékei. 11. „A család, iskola, templom különös viszonya és az ebből eredő értékek.” Előadja László Ignác főesperes-plébános. 12. A tanítások bírálata. 13. A jövő gyűlés helyének és tárgysorozatának megállapítása. 14. „Imnul Regal”. Éneklük a központi iskola gyermekkora.

Halálos sebet ejtett magán. Torda. Saját tudósítónktól. Szokatlan halálos szerencsétlenség történt Alsóhucsum községben. Tadran Joan földműves ittasan berontott testvére házába a egy fejszéssel hadonászni kezdett, majd mikor az elmenekült háziak által bezárt beleső ajtót a fejszéssel be akarta törni, a fejsze nyele eltört s a fejsze foka az ittas ember fejének repült s beuzta koponyáját, amely csaknem kettévált. Korhazbaszállítás közben meghalt.

VÁRNÁBA INDULT CONSTANTÁBÓL AZ EMDEN. Bucurestiből jelentik: Az „Emden” német cirkáló esütörtökön hagyja el a constantai kikötőt és Várnába megy.

NÉPMŰVÉSZETI TÁRGYAKKAL AJÁNDÉKOZZA MEG KÁROLY KIRÁLY AZ ANGOL KIRÁLYI HÁZ HÖLGYTAGJAIT. Bucurestiből jelentik: A „Daily Express” c. nagy angol lap azt írja, hogy Ófelsége II. Károly király nagyjértékű ajándékokat visz magával Erzsébet királyné, Mary anyakirályné és a kentii hercegnő számára. Az ajándékok főként gorgji népművészeti munkák, amelyekben alkotók hónapokon át dolgoztak. Erzsébet és Margaret hercegnők román nemzeti ruhába öltöztetett pompás babákat kapnak.

HANZU TÁBORNOK, KIRÁLYI HELYTARTÓ NAGYKÁROLYBAN ÉS A HATÁRSZÉLI TELEPES-KÖZSÉGEKBEN. Szatmár. Saját tud. Hanzu Alexandru tábornok, királyi kormányzó esütörtökön reggel Szatmárra érkezett, honnan tovább utazott Nagykárolyba, ahol fontos közigazgatási megbeszéléseket folytatott az ottani hivatalos tényezőikkel. A királyi helytartó ezután visszatért Szatmárra, később pedig a határmenti telepés-községekre látogatott el.

Új munkarend a nagyváradai hadkiegészítő parancsnokságon. Anton Crapellianu ezredes, a nagyváradai hadkiegészítő parancsnokság új parancsnoka rendkívül üdvös intézkedéseket léptetett életbe, amelyeknek célja az, hogy a jövőben elkerüljék a hivatalos ügyben jelentkező polgári személyek felesleges várakozását. Crapellianu ezredes közli az érdekeltekkel, hogy minden munkanapon délelőtt 11–12-ig személyes kihallgatáson és azonnal fogadja azokat, akik nála jelentkeznek. Hivatalos órákon kívül tilos a hadkiegészítő parancsnokság hivatalaiba lépni. Bármilyen írásban benyújtott kérelmet huszonnégy óra alatt elintézik. Azok, akik nem beszélnek az állam nyelvén, tolmáccsal jelentkezzenek.

ÚJABB RENDELKEZÉS A KATONAI FELMENTETEK FELÜLVIZSGÁLATÁRÓL. A Bihar megyei hadkiegészítő parancsnokság (Cercul de recrutare) tudomására hozza a katonai szolgálat alól felmentett egyéneknek, hogy az új felülvizsgálat 1938 november 22-én lesz. E célból mindazok, akik eddig még nem jelentkeztek a katonai felülvizsgálaton, kötelesek 1938 november 22-én a kolozsvári katonai kórházban jelentkezniük. Nem kell jelentkezniük azoknak, akik olyan súlyosan betegek, hogy nem szállíthatók, nem kell jelentkezni továbbá a gyengeelműeknek és elmebetegeknek, akik helyett családtagjaik jelentkeznek és felmutatják az illetékes kórház vagy intézet hivatalos igazolványát. Ugyancsak valamely családtag jelentkezik a jelenleg börtönben lévő egyén helyett.

Munkakönyvet kapnak a magántisztviselők és alkalmazottak

A magántisztviselők, akik öt évnél kevesebbet szolgáltak, képesítő vizsgát tesznek

Szatmár. Saját tud. A munkaügyi minisztérium az összes magántisztviselői alakulatnak — így a szatmári magánalkalmazottak szindikátusának is — megküldte azt a törvénytervezetet, amellyel a magántisztviselők jogviszonyát akarja rendezni.

A törvénytervezet az országban néhány száz ezer embert rendkívül közelről érint. A készülő törvény legérdekesebb rendelkezése az, hogy

a magántisztviselők csak munkakönyv birtokában dolgozhatnak.

A munkakönyveket a munkakamarák magántisztviselői osztálya állítja majd ki. Azok a magántisztviselők, akik ötödik éve vannak alkalmazásban, megfelelő átigazolás mellett, minden további nélkül megkapják a munkakönyvüket. Azoknak azonban, akiknek nincs meg az öt éves gyakorlatuk, vizsgát kell tenniük. A törvénytervezet 41. szakasza alapján országosan megállapítják a magántisztviselők minimális fizetését. A fizetés kiszámításánál a szolgálati időt és a családi körülményeket veszik figyelembe. A 42. szakasz biztosítja a jogfolytonosságot.

Onnek is szüksége van arra, hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója, a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szorgalmasokkal és a feladványok megfejtesével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

Ara füzve 200 lei és 10 lei portó.

Zürichi nyitás. Párizs 11.62 egynegyed, London 20.96, Newyork 441.50, Brüsszel 74.60, Milánó 23.20, Amszterdam 239.80, Berlin 176.75, Prága 15.15, Varsó 82.87, Belgrád 10, Bucuresti 325.

HALÁLOS TRÉFA ÁLDOZATA LETT EGY NAGYBECSKEREKI KÖZÉPISKOLAI TANULÓ. Nagybecskerekéről jelentik: A nagybecskereki polgári iskola folyosóján egy tizenkétéves kis diák revolvert mutogatott pajlásának. Abban a hiszemben, hogy a revolver nincs megtöltve, ráfogta és felkiáltott:

— Fej a kezekkel!

A másik gyerek nem akarta „megadni” magát, amire a fiúcska elpattintotta a ravaszt. A revolverben golyó volt s az a másik gyermek szívébe hatolt. A szerencsétlen kis diák a helyszínén kiszenvedett.

Temetések. Ciurasa Péter 48 éves kiskorban meghalt. Temetése ma délután lesz Sacadaton. — Pollmann János iparos 45 éves korában meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz Ujpalotán. (Erdélyi „Concordia”.)

Tus János CFR alkalmazott 26 éves korában Steini községben meghalt. Temetése Szilágy-nagyfalun lesz november 11-én délután 2 órakor. (Caritas.)

Aggasztó közlések Kemal Attatürk köztársasági elnök betegállapotáról

Londonból jelentik: A Reuter iroda éjjel után úgy értesült, hogy Kemal Attatürk török köztársasági elnök állapota erősen rosszabbodott.

Istanbulból jelentik: Szerdán este 8 órakor orvosi jelentést adtak ki Kemal Attatürk török köztársasági elnök állapotáról. A jelentés szerint a beteg fáradt, általános állapota még komolyabbra fordult.

Megváltoztatták a bíróságok hivatalos óráit

Délutáni tárgyalások a törvényszéken és az ítélőtáblán. — Az ügyvédek a régi rend fenntartását kérik

Temesvár. Saját tud. Az igazságügyi szolgálat újjászervezéséről szóló törvény végrehajtási utasítása most jelent meg a Hivatalos Lapban. A végrehajtási utasítás megváltoztatta a bíróságok hivatalos óráit. Így a járásbírósgon délelőtt nyolctól egy óráig, délután pedig négytől hét óráig dolgoznak, míg az ítélőtábla és a törvényszék hivatalos óráit csakis délutánra szabták meg: a tárgyalásokat négy és hét óra között tartják meg. Az új munkaidő bevezetését már el is rendelték.

Marta Alexandru dr királyi helytartónál megjelent most *Cigareanu* Liviu dr. az ügyvédi kamara dékánja és utalt arra, hogy a délutáni tárgyalások különösen a vidék lakosságára nézve igen hátrányosak. Kérte a királyi helytartót, támogassa az ügyvédi kamara kérelmét, hogy hagyják meg az eddigi beosztást.

Ezt a kérelmet a kamara már az igazságügyi minisztériumhoz is eljuttatta s a tábla elnökéhez is beterjesztette.

PAPANA ÁLLAPOTA VÁLTOZATLANUL SÜLYOS. *Bucuresti.* Saját tud. A *Bucsecsen* szerencsétlenül járt *Papana* repülőszázados állapota még mindig súlyos. Testének több része, így egyik karja s lapockája megfagyott. Egyébként *Papana* kis megszakításokkal folyton alszik, sem nem hall, sem beszélni nem tud s ezenkívül tüdőgyulladást állapítottak meg az orvosok.

Nines többé égő a dohánytőzsdékben és kocsmákban. *Temesvár.* Saját tud. Nemrég jelentették, hogy a kereskedők egyesülete figyelmeztette a dohánytőzsdéseket, távolítsák el az üzleteikben lévő égőket, nehogy bűrságoknak tegyék ki magukat. Egőt csak akkor szabad tartani, ha az öngyújtóhoz hasonlóan le vannak pecsételve s ebben az esetben általányt kell fizetni a monopólihivatalnak. A dohánytőzsdések egylete most eljárt a monopólihivatalnál, hogy érdeklődjék a lepecsételés és általányfizetés módja felől. A trafikosokkal azonban közölték, hogy lepecsételésről és általányról semmiféle rendelet nem érkezett a monopólihivatalhoz. Cigarettagyújtásra alkalmas égőket minden körülmények között tilos tartani, úgy a dohánytőzsdékben, mint a kocsmákban.

DOHÁNYZIK?

Olvassa el feltétlenül!

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás. A dohány, mint mérgező. A heveny nikotinmérgezés: szédülés, nehéz lélegzés, szívdobogás. Az idült nikotinmérgezés. A nikotin és vércukor. A gyermek és a dohányzás. A szem. A légzőszervek és a dohányzás. A dohányzás és a rák kérdése. Az emésztőszervek (gyomor, bél) és a dohányzás. A nő fajfenntartó értéke. Az idegrendszer és a dohányzás. Kéz- és fejremegés. Elmezavar, görcsök, fejfájás, álmatlanság. A dohányzás kozmetikai következményei. Az erős dohányzásról való leszokás vagy ennek mérséklése. Akaratkifejtés. Az erős dohányzás artalmainak csökkentése stb. Irta dr. Somogyi Béla. Ára 35 lel.

Az országban a legolcsóbb kenyeret Nagykárolyban eszik. *Szatmár.* Saját tud. Nagykároly város vezetésének szokatlan ügyben kell döntenie. Meg kell állapítania, hogy az a kereskedő, aki a hivatalosan megállapított árnál olcsóbban adja a kenyeret, tisztességtelen versenyt követ el, vagy nem. Nagykárolyban a félbarna kenyeret a maximális árnál két leivel olcsóbban mérik. A félbarna kenyér kilója jelenleg hat lei, tehát az országban a legolcsóbb kenyeret Nagykárolyban eszik. Ennek azonban érdekes története van. A városban két kereskedelmi malom működött, egyik azonban leégett. A megmaradt malom nem tudja a lisztészükségletet fedezni. Ezért *Boros János* kereskedő a Bánságból hozatott lisztet, a pékek azonban a helyi készítményt fogyasztották. *Boros* erre bosszúból az egyik pék segítségével dömping-kenyeret süttetett, amit 6 leiert árult. Erre a többi pékek is lejjebb vitték a kenyér árát. Egyidejűleg a város vezetésénél tisztességtelen verseny miatt feljelentették *Boros*-t.

MEGNYILT A FŐVÁROSBAN A FRANCIA KÉPKIÁLLITÁS. *Bucurestiből* jelentik: A fővárosi *Toma Stelian*-múzeumban a francia kormány képviselőjének, *Armand Calinescu* belügyminiszternek, *Colan* kultuszminiszternek, *Mihaela Catargi* propagandaügyi miniszteri igazgatójának és más előkelőségeknek jelenlétében megnyílt a francia arckéпкиállitás.

A Katolikus Dalárda estje Türekösön. Két napon sikerült műsoros ünnepség volt november 6-án Türekösön. A műsort a Katolikus Dalárda egyesített kórusa mutatta be, majd több változatos énekszám következett. A szép és gondosan előkészített ünnepség rendezése *Szöts Béla* plébános és *Dobranszky József* római katolikus tanító érdeme.

SZÍNHÁZ

Légy enyém mint régen

Mint már előző számunkban is jeleztük a *Thalia* nagyszerű operett-társulata szerdán, november 16-án, az idei évad legnagyobb sikerével, *Erdélyi Mihály: Légy enyém mint régen* című legújabb operettjével jött át s a hat napos játékidő alatt minden este, sőt szombaton délután öt órakor és vasárnap délután hat órakor is ezt a brilliáns operettet játsza.

Kell-e nagyobb reklám egy operettnek, mint az, hogy *Erdélyi Mihály* írta. Hiszen minden színházjárázó tudja, hogy amit *Erdélyi Mihály* ír, az kész siker. Emlékezzünk csak vissza a *Hazudik* a muzikaszó, *Zsindelyek* a kaszánya tetéjét, *Csavargólány* és *Sárgapitykés* közlegény sikereire. Sorozatos előadásokban kerültek színre ezek a nagyszerű operettek, s mindegyik tulajdonlata nálunk az ötvenedik előadást, nem beszélve arról, hogy külföldön ezek az operettek 100-200 előadást értek meg.

Legújabb operettje, a *Légy enyém mint régen*, jószág, szépség és siker tekintetében is vezet. *Erdélyi Mihály* ebben a tekintetben a legkitűnőbb szakember. Jól tudja, hogy mi kell a közönségnek. Brilláns, áradó humor, szerelem, romantika, fülbemászó muzsika, kitűnő szerepek, nagyszerű táncok. Ezek a titkai az *Erdélyi* operettek hatalmas sikerének. Csak természetes tehát, hogy ebben a játékidőben kizárólag ezt a pompás operettet játsza a színház. A *Légy enyém mint régen*-nek külön érdekessége még az, hogy ebben az operettben mutatkozik be a váradai közönségnek a színház új primadonnája *Krémer Manci*, aki szereplőitársaival együtt *Kolozsváron* már sikerre vitte ezt a remekművet.

A THALIA ELŐADÁSAINAK MŰSORA:

November 16-án, szerdán este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.** (*Erdélyi Mihály* óriási sikere, legújabb operettje. Közel 200 előadás. Ragyogó, új kiállításban. Rendező: *Gróf László*. Vezényel: *Stefanidesz József*. Koncertmester: *Schreiber Alajos*. Főszereplők: *Krémer Manci*, *Sándor Stefi*, *Rajnai Elli*, *Benes Iona*, *Báza Éva*, *Faludi Márta*, *Czopán Flóri*, *Miklóssy Margit*, *Faluvégi Gizella*, *Jenei János*, *Csóka József*, *Fülöp Sándor*, *Dezsy Jenő*, *Réthely Ödön*, *Csengeri Aladár*, stb., stb.)

Csütörtök délután 5 órakor: **Egyetlen ójszákára.** (*Szánthó Mihály* és *Losonczy Dezso* operettje, *Krémer Manci* fellépésével, olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Péntek este 9 órakor: **Légy enyém mint régen**
Szombat délután 5 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Szombat este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Vasárnap délután 3 órakor: **Julia.** (49-edeszer, Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Vasárnap este 9 órakor: **Légy enyém mint régen.**

Hétfőn este 9 órakor: **Légy enyém mint régen** (*Bucsu* előadás.)

— A jegyeket minden előadásra már szombaton délelőtt 11 órától kezdve árusítja a pénztár, a rendezési pénztári órákon.

Mozgósínházak műsora:

APOLLÓ: **ELJEN AZ ÖNÁLLÓSÁG.** *Irene Dunne* és *Douglas Fairbanks* jun.

CORSÓ: „**A MÉREG**”. Főszerepben: *Charles Boyer*.

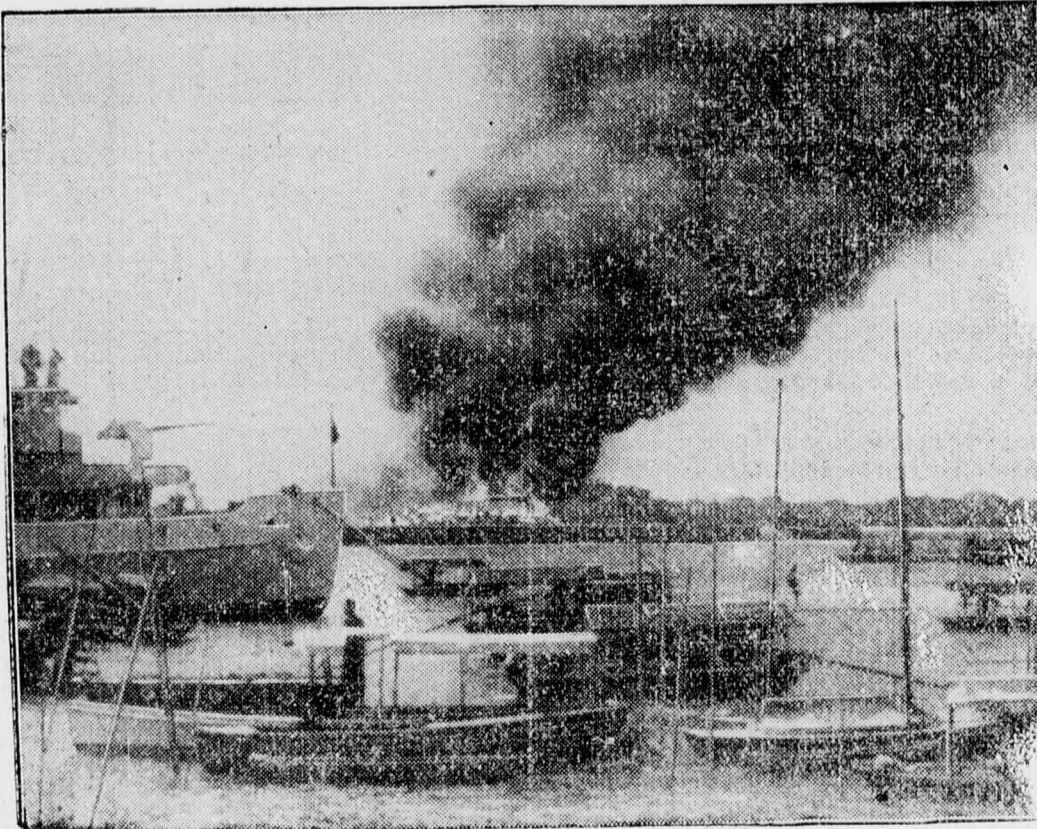
DORIAN: „**ROBIN HOOD**”. *Errol Flynn* és *Olivia de Havilland* főszereplőkkel.

Lippay Lajos dr

A titokzatos Keleten

Sok képpel, díszes kötésben 145 lei.

E gyönyörű könyvben elvonul és feltárul előttünk *Bombay*, *Colombo*, *Singapore*, a *Fülöp-szigeteknek* színes világa, *Shanghai*, *Kambodzsa* és *Sziám*. Nagy értéke, hogy az író nem muló képet fest róluk, hanem megvilágítja bennük a régi és új civilizáció lelkét, egész szellemtörténetét, élő embereivel, történelmével, vallásrendszerével, bűneivel és erényeivel együtt. Mindent meglát, mindent megítél, minden problémára van válasza s őszinte ott is, ahol fájó igazságokat kell megmondania.

Az első kép, amely Európába érkezett a japánok által bombázott Kantonból. A háttérben egy teljes gőzzel haladó japán hadihajó látható, s még hátrább a part körvonalai

KÖZGAZDASÁG

Kilencvenszázalékos munkásbiztosítói bírság-elengedésben részesülnek a tíz alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató üzemek

A bírságmérséklés módja. — Mi a helyzet a nagyobb üzemeknél?

Bucurestiből jelentik: A fővárosi Társadalombiztosító Intézet közigazgatási tanácsának rendelete értelmében a Társadalombiztosító Intézet az érdekeltek tudomására hozza: Azok, a 10 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató munkaadók, akik 1938 november 1-től 1939 április 1-ig kiegyenlítik a bélyegek beragasztásának elmulasztásából származó hátralékos díjukat és a 44, valamint a 103 szakasz alapján kirótt bírság 10 százalékát,

a bírság fennmaradó 90 százalékának lefizetése alól mentesülnek.

Azok a munkaadók, akik ebben az engedményben részesülni óhajtanak, kötelesek megjelenni a Társadalombiztosító Intézet helyi hivatalában, ahol vagy be kell fizetniük az összeget, vagy be kell bizonyítani, hogy a kérdéses bélyegeket, amelyek annakidején hiányoztak, beragasztották saját, illetve alkalmazottjuk könyvecskéjébe. A fenti határidő letelte után a Társadalombiztosító Intézet hozzákezd a hátralékos tagsági díjak szigorú behajtásához és akik nem veszik igénybe a kedvezményt, azoknak a bírság teljes összegét is ki kell fizetniük.

A régi, XIX/1907 törvény alapján, az 1933 április 8-iki egységesítési törvény előtt kirótt és mindeddig ki nem egyenlített tartozásokra vonatkozólag a Társadalombiztosító Intézet ismételtén felhívja az érdekeltek figyelmét az 1938 augusztus 3-án megjelent rendeletről, amely szerint ezek a tartozások a 3 százalékos belső kölcsönkötvénnyel is fizethetők. Az érdekeltek munkaadók az újabb engedélyezett terminus szerint 1939 március 31-ig fizethetik ki kötvénnyel tartozásukat. A fenti határidő letelte után ezeket a tartozásokat is teljes egészükben és készpénzben kell kiegyenlíteni.

A Társadalombiztosító Intézet ezúttal ismét figyelmezteti azokat a munkaadókat, nagy-

vállalatokat, gyárakat, üzemeket, cséplőtulajdonosokat stb., akik rendszeresen 10 alkalmazottnál többet foglalkoztatnak, hogy a Társadalombiztosító Intézet egységesítési törvényének 48., 103. és 106. szakaszai értelmében az elmúlt hónap fizetési táblázatát és a tagsági díjakat a következő hónap 15-ig be kell nyújtaniuk, illetve be kell fizetniük a Társadalombiztosító Intézetnek. Ne várják meg tehát, míg fizetési meghagyást kapnak, vagy míg a Társadalombiztosító Intézet végrehajtója megjelenik náluk. Azokat a munkaadókat, akik az alkalmazottak fizetéséből levont fél tagsági díjat nem fizetik be idejében a Társadalombiztosító Intézetnél, 2000-től 10.000 lejig terjedő pénzbüntetésben és 15 naptól 2 hónapig terjedő elzárásban részesülnek, ha pedig a meghatározott időig, vagyis minden hó 15-ig nem nyújtják be a fizetési táblázatokat, a törvény előírásai szerint járnak el ellenük és kötelezhetőek lesznek arra, hogy a tagsági díjak kétszeresét lefizessék a Társadalombiztosító Intézet pénztáránál.

Ezúttal hívja fel a Társadalombiztosító Intézet azokat a munkaadókat a figyelmét is, akik téves híreszteléseknek hitelt adva azt állítják a náluk megjelenő ellenőröknek, hogy ők, mint munkaadók nem tartoznak bélyegeket ragasztani könyvecskéjükbe, hogy a 10 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató iparos munkaadók továbbra is kötelesek biztosítani magukat. A kihágásokat a hátralékos tagdíj megkésztetésével vagy megháromszorozásával fogják megbüntetni. Ugyazintén megbüntetik azokat a cséplőgéptulajdonosokat is, akik a nem saját terményük cséplésénél alkalmazott munkások fizetési táblázatát nem nyújtották be. A cséplőgéptulajdonosokat ugyanis ipari vállalat vezetőjének tekintik a törvény és így alkalmazottai biztosítás alá tartoznak.

Új rendelkezések az öt évnél fiatalabb iparvállalatok adómentessége ügyében

Bucuresti. Saját tud. Az egyenes adókról szóló törvény 36. szakasza úgy rendelkezik, hogy az ipari vállalatok 5 éven át adómentességet élveznek, ha jövedelmezőségük nem haladja meg a tőke 8 százalékát, illetve az adó felét tartoznak fizetni, ha a rentabilitás 8-10 százalék között mozog. A pénzügyminisztérium 330.946. számú körrendelete szerint e tekintetben számos visszaélés történt és ezért elrendeli, hogy az ipari vállalatokról működési lapot készítsenek, amelyből kitűnik, hogy az illető vállalat működése első 3 esztendőjében, milyen tőkével kezdett, a tőke mennyire emelkedett, vagy csökkent és mennyi volt az évi nyereség és a rentabilitás. Mindaddig, míg a vállalat be nem tölti az ötödik esztendőt, vezetni kell ezeket a működési lapokat, amelyekről az adókedvezményre való jogosultság megállapítható. Adómentességet, vagy adókedvezményt csak olyan ipari vállalat igényelhet, amelynek rendszeresen vezetett könyvei vannak és rendszer évi mérleget készít.

Szemét-kihordás városi kezelésben. Torda. Saját tud. Torda város vezetősége elhatározta, hogy községi üzemét létesít a város területén levő lakóházak szemetének kihordása és megfelelő modern értékesítése végett. Az e célból alkotott szabályrendeletet a belügyminisztérium már jóváhagyta a az üzem január 1-én megkezdődik.

Önálló munkakamarát állítanak fel Szatmáron

Saját tud. Amikor Ralea munkügyi miniszter egy héttel ezelőtt Szatmár megyében járt, illetékes tényezők a munkakamara kérdését is szóba hozták előtte. A környék lakossága ugyanis az új munkatörvény életbeléptetése óta seregni kezdi, hogy Szatmár megyének nincsen önálló munkakamarája és az olyan ügyekkel, amelyeket a szatmári fiók nem intézhet el, Nagyváradra kell utazni. Máramaros megyének még nehezebb a helyzete. Ezt a területet a kolozsvári munkakamara kerületéhez csatolták. A máramarosiaknak tehát ügyeikkel Kolozsvárra kell utazniuk. A munkügyi miniszter figyelmesen végighallgatta a munkakamarai kérdések feltárását és megígérte, hogy egy önálló munkakamara felállítására érdekében minden lehetőséget fog követni. Az önálló hivatalt Szatmáron állítanak fel és Máramarost is a szatmári kerülethez csatolják.

Új petroleumkoncessziókat adnak ki. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter elhatározta, hogy Prahova megyében 23 szonda furására koncessziót ad és erre árlejtést hirdet. Egyidejűleg a nemzetgazdasági minisztériumban most tanulmányozzák annak lehetőségeit, hogy a petroleumexport miképpen volna fokozható.

Részleges csatornázás Tordán. Saját tud. Torda város tanácsa elkészítette a város csatornázási tervrajzait, amelyek időrendi, szakaszokénti kiépíthetőségre vannak alapítva, úgy, hogy a részleges csatornázás egyes városrészekben már meg is kezdhető, amint a város anyagi ereje ezt megengedi. E határozatot és terveket a belügyminisztérium jóvá hagyta.

Gabonapiac

Bucurestiből jelentik: A helyi gabonapiacokon az árak az elmúlt héten a következőképpen alakultak:

Brăila: Buza 77 és fél kilós 37.000 lei, rozs 26.000, új kukorica 32.000, lófogu kukorica 32.750, Pignoletto-kukorica 43.000, árpa 29.500, borsó 54—55.000, napraforgómag 44.000 lei vagononként.

Galati: Buza 77 kilós 37.500 lei, 78 kilós 38.500 lei, árpa 29.000, zab 40.000, rozs 26.000, 6-kukorica 34.000, új kukorica 31.500, könnyű bab 100.000, közönséges bab 98.000, napraforgómag 43 ezer, borsó 64.000, lenmag 112.000 lei vagononként.

Constanta: Buza 75 kilós 35.000 lei, 76 kilós 35.500 lei, 77 és 78 kilós 36.500 lei, 80 kilós 39.500 lei, kukorica 30.500—32.000, bab 95 ezer, árpa 30 ezer, rozs 25 ezer, 6-kukorica 34.500, napraforgó 45 ezer, zab 41.000 lei vagononként.

A hánsági gabonapiacra csak lucerna és száritott tengeri iránt van csekély érdeklődés, míg a többi gabonafajta iránt a kereslet lankadt és a piac üzletlen. A piaci árak a következők: hánsági buza hetvennyolc kilós 350, torontái buza 370, tengeri 235, száritott tengeri 320, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, ótökmag 730, újotökmag 630, kiemelt liszt a 30—70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 50 és a lóheremag 18 lei kilónként.

November 14-én kezdődik a resicai munkások bértárgyalása. Temesvár. Saját tud. Jelentették annak idején, hogy a resicai munkások kollektívszerződésének hatálya október 1-én lejárt és hogy a munkások az új szerződésben 15-30 százalékos bérmelést kívánnak. Az ügy a temesvári munkügyi felügyelőséghez került, amely november 14-ére tüzte ki az igazgatóság és a munkásság képviselői között tartandó tárgyalásokat. Addigra ugyanis az igazgatóság már abba a helyzetbe került, hogy érdemben tárgyalhasson, mivel a Resica-művek vezérigazgatója most foglalkozik az ügygel és ezután megadja az igazgatóságnak az utasításokat.

BÍRSÁGOKAT VETNEK KI AZ ÜZLETI KÖNYVEIKET PONTATLANUL VEZETŐ KERESKEDŐKRE. Bucurestiből jelentik: A nemzeti repüléstügyi alap igazgatósága elhatározta, hogy a kereskedelmi üzleti könyvek pontatlan vezetését bírságokkal vet ki a kereskedőkre. A bírság kétezer és huszezer lei között váltakozik és visszaesés esetén kétszeresére emelhető.

Arcéhicédetések

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás

komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Ingusta No 26.

2 szobás

előszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Barierj 5. szám. Pogánytelep.

Különbejáratu

butorozott szoba, esetleg ellátással is azonnal kiadó. Nagyvárad, Pasteur-utca 13. szám.

Kiadó

kétszobás utcai lakás mellékhelyiségekkel. — Vajna, Nagyvárad, Str. General Holban No. 22.

Ujonnán

restett 2 szobás, egészséges udvari lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

Zéles Teosar 9x12 fényképezőgép. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 7. sz.

Herbst

óra-, ékszerarúház. Rezele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad, Doxa, Omega óra 800—1000 lei és feljebb. Schaffhausen óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Vaszek arany, ezüst, brillians ékszereket, arany órákat.

Kiseb

Zefir kávéház megvételre keresek. Nagyvárad, Str. A. Treb, Laurian 18. szám.

Egy

fűszerüzlet berendezés eladó. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 50. sz.

2 darab

vaskályha eladó. Nagyvárad, Str. Pasteur 37.

Fekete

férfi télikabát teljesen hibátlan állapotban, eladó. Nagyvárad, Str. A. Muresanu 5. utcai lakás.

Allást kezes

szavanként 1 lei

Megbízható

bejáró főzőnő ajánlkozik uri házhoz. Érdeklődni: Nagyvárad, Pável-utca 24., udvarban jobbra, második ajtó.

LEGUJABB

Heves zsidóellenes tüntetések kezdődtek az egész német birodalomban

Súlyos visszahatás a Ráth követségi titkár halálhírére.
A fegyveres zsidókat gyűjtőtáborokba szállítják

Berlinből jelentik: Rath nagykövetségi titkár halála következtében az egész birodalomban heves zsidóellenes tüntetések kezdődtek. A német lakosság felháborodása erős zsidóellenes akcióban jut kifejezésre.

A zsidóellenes tüntetések során csütörtök reggel Berlinben súlyos rongálásokra került sor. Félhat óra tájban a tüzoltóságot számos tüzeshez hívták ki. Mindenik esetben zsinagógák égtek. A Prinz-Regenten Strasseban és a Passanem Strasseban lévő zsinagóga a tüzoltóság erőfeszítései ellenére teljesen leégett. A város legtöbb utcáján valamennyi üzlet kiraka-

itait bezúrták, az utcákon lévő óégtáblákat leverték s az árukat az utcára dobálták. A Kurfürstendamm és több más utca Berlin nyugati negyedében csatartérhez hasonlít. A rendőrség tehetetlen volt a tüntetőkkel szemben.

Münchenből jelentik: A rohamosztagok birodalmi vezetői és a német rendőrség főnöke rendeletet adott ki, mely szerint mindazok a személyek, akik a nürnbergi törvények szerint zsidóknak számítanak, nem tarthatnak maguknál fegyvert. A rendelet megszegőit gyűjtőtáborokba szállítják és húsz évig védőőrizetben tartják.

A magyar képviselőház megszavazta a felvidéki visszacsatolás törvényét

A honvédek előcsapatai megérkeztek Kassára. Bevonulás Losoncra

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtök délelőtti ülésén elfogadta azt az indítványt, hogy a Ház a Felvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot párhuzamos üléseken, délelőtt és délután tárgyalja. Lord Rothermere megjelent a parlamentben és a Ház viharosan ünnepelte.

Kassáról jelentik: A három főoszlop csütörtök reggel már átlépte az utolsóvonalszakaszt és a honvédség előcsapatai délben érik el Kassát. Az előőrsök már dél körül jelentették, hogy Kassa felől állandó harangzúgás hallatszik. Kassát csütörtökön csak kisebbszámú katonaság szállja meg és a csapatok zöme pénteken, a kormányzó vezetésével vonul be Rákóczi városába. Ezalkalommal hatalmas ünnepek lesznek és jelen lesz a bevonuláson az egész kormány, a felsőház és képviselőház valamennyi tagja, s nagyszámú külföldi vendég. Budapestről négy különvonat viszi Kassára az érdeklődőket.

Losoncról jelentik: Az első vegyesdandár csapatai csütörtök délben bevonultak Losoncra. Az örömjongás leírhatatlan volt. Bevonultak a honvéds csapatok csütörtök délelőtt Ungvárra is, ahol tízezrek fogadták őket óriási lelkesedéssel. A volt ruszin főváros erre az alkalomra zászló- és virágerdőbe borult.

MECKEZDÖDÖTT A BEVONULÁS KASSÁRA.

Kassáról jelentik lapzártakor: A magyar csapatok bevonulása Kassára délben 12 óra tájban megkezdődött. A lakosság kilométerekkel a város előtt várta leírhatatlan lelkesedéssel a magyar csapatokat.

RUSZINSZKÓT BEOLVASZTJÁK SZLOVÁKIÁBA?

Pozsonyból jelentik: Gränzbote prágai illetékes helyről azt a hírt közli, hogy a cseh állam a jelenlegi területi beosztást a bécsi döntés után túlhaladott álláspontnak tekinti és az a nézete, hogy a megkisebbedett Ruszinszko önkormányzatát nem érdemes fenntartani. A Sirovy-kormány Ruszinszokót, annak ellenére,

hogy annak önkormányzata a cseh alkotmány alapját alkotja, s a békeszerződésben is benne van, be akarja olvasztani Szlovákiába, hogy az új cseh-szlovák állam csak két autonóm államból álljon.

BRÓDY VOLT RUSZIN MINISZTERELNÖKÖT A BÉCSI DÖNTÉS ÉRTELMEBEN KIADJÁK MAGYARORSZÁGNAK.

Varsóból jelentik: Az Express távirati iroda jelentése szerint Bródy volt ruszin miniszterelnököt a cseh hatóságok azért bocsájtják szabadon, mert ungvári születésű lévén, most már magyar állampolgár és a bécsi döntés értelmében ki kell adni Magyarországnak.

Meghalt Attatürk Kemal török köztársasági elnök

Ő volt az új Törökország diadalmas megszervezője

Ankarából jelentik: Kemal Attatürk köztársasági elnök csütörtök reggel 9 óra 5 perckor meghalt. A vidéken tartózkodó képviselőket sürgősen a fővárosba rendelték.

Kemal 1880-ban született Szalonikiben. Ugyanott a katonai iskolát végezte, s az ifjú török mozgalomnak lett buzgó követője. Ezzel a mozgalommal emelkedett a katonai előhaladása. A világháborúban, 35 éves, korában már tábornok volt és hadosztályparancsnok. A világháború befejezése után Törökországra a megalázó sevresi békeparancsot kényszerítették rá. Ez ellen az akkor Kemal pasa főfelkelést szervezett, a békeszerződésbe belenyugvó szultánt és kormányát lemondásra kényszerítette, s a békeszerződés nyertesét, Görögországot több csatában megverte. Így kivívta, hogy Törökország új és méltányos békeszerződést kapott Lausannében 1923. július 24-én. Megszületett az új Törökország, melynek Kemal lett a vezére. Az ország teljes modernizálásának, társadalmi rendje megváltoztatásának a kialakulását is az ő erőfeszítései tették lehetővé.

Roosevelt ellenzéke lényegesen megnövekedett

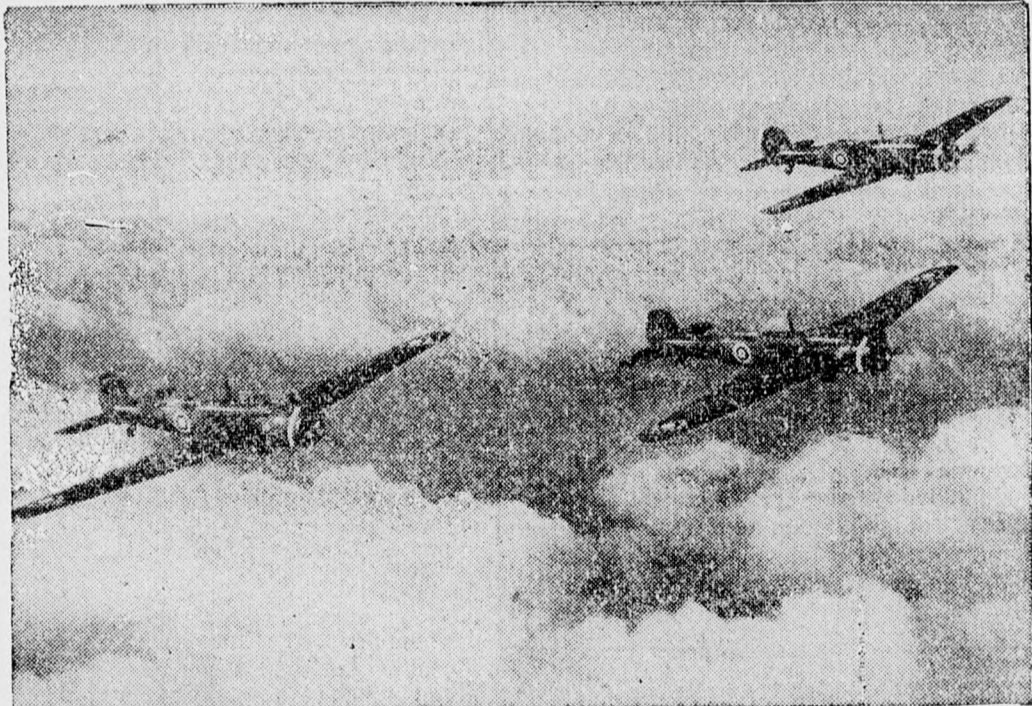
Ujabb adatok szerint a köztársasági párt nagyon előre tört a választásokon

Londonból jelentik: Az amerikai választások eddigi eredménye lényegesen eltolódást mutat a köztársasági párt javára. A legújabb jelentés a választási eredményekről a következő:

A képviselőházban: a demokrata párt 258 (legutóbb 330), a köztársasági párt 165 (legutóbb 90), egyéb pártok 2 (legutóbb 13) mandátumot kaptak. Még eldöntetlen tíz választási eredmény.

A szenátusban: a demokrata párt 67 (legutóbb 76), a köztársasági párt 23 (legutóbb 16), egyéb pártok: 4 (legutóbb 4) mandátumot szereztek. Eldöntetlen két mandátum sorsa.

Eszerint a köztársasági párt nyolc évi ellenzékiége után a képviselőházban valószínűleg 80, a szenátusban 8 új mandátumra tesz szert és további 14 államban köztársasági párti lesz a kormányzó. Az iránt nincs többé kétség, hogy a választási eredmény, ha nem is rendítette meg a Roosevelt kormányzat jelenlegi helyzetét, súlyos csapást mért az új gazdasági rendszer tekintélyére. Az üzleti és pénzügyi biztonságban érzi magát a további dollárfelhígítástól és egyéb erősítő utjától és ez áremelkedést robbantott ki a newyorki tőzsdén, amelynek szerdai forgalma meghaladta a 3 millió darabot és a vezető értékek árfolyama 4-5 dollárral javult.

Három angol egymotoros bombavető repülőgép, amelyek az egyiptomi ismailia-i repülőtérről Ausztráliába startoltak s 11.523 kilométeres utat tesznek meg